

VEAUC nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

ÎN ACEST NUMĂR:

- **Raid in spatele frontului**
- **Vă place Mozart?**
- **Misterul hipopotamului albastru**
- **Albul cere negru**
- **Aerostate pe meridianul magnetic**
- **Ziua „D”**
- **Moravuri în lumea faunei**

Primăvara...

Foto: L. Rudnik

Aglomerarea de pe mări

Un eveniment memorabil în istoria poporului nostru

Se împlineste astăzi un sfert de veac de la instaurarea primului guvern democrat din istoria țării noastre, eveniment de excepțională semnificație în lupta maselor populare pentru cucerirea puterii politice și realizarea unor adinci transformări în toate compartimentele vieții sociale.

Pentru toți cei care au trăit clipele de neuitat din februarie și martie 1945 amintirea puternicei înclătări dintre forțele democratice și reacțiune, șirul neîntrerupt al acțiunilor de masă prin care oamenii muncii din întreaga țară își exprimau hotărârea nestrămutată de a făuri o Românie nouă, democrată și prosperă stăruie mereu vii în minte. Istoria poporului nostru nu mai consemnase încă pînă atunci o efervescență revoluționară de asemenea proporții, care ridică la luptă imensa majoritate a populației de la orașe și sate. Clocotitoarele lupte politice din „primăvara fierbinte” a lui 1945 puneau strălucit în lumină capacitatea Partidului Comunist Român de a organiza și conduce masele, forța organizatorică, prestigiul, autoritatea și influența sa politică în mase.

Programul de guvernare al Frontului Național Democrat găsisese un imens răsădit în întreaga țară. Considerându-l ca pe propriul lor program, oamenii muncii de la orașe și sate se angajau prin mii de telegrame și moțiuni să lupte pentru înlăptuirea sa imediată. Muncitorii, țărani, intelectualii și alte categorii ale populației își manifestau hotărârea de nezdruincinat de a aduce la cirna țării un guvern realmente democrat. Lozincă „Vrem guvern F.N.D.” devenise simbolul unui obiectiv imediat care întruchipa năzuința către înlăptuirea unor adinci transformări în viața țării.

Pe măsură ce creștea hotărârea de luptă a maselor, sporea însă și gradul de împotrivire a reacțiunii — resturile fasciste răsturnate de la putere și aripa dreaptă a partidelor burgheze — care, în încercările ei disperate de a menține puterea, nu se dădea în lături de la acțiuni teroriste, menite să intimideze masele, ameninșind chiar cu dezlănțuirea unui război civil, scontînd într-un asemenea caz și pe sprijinul cercurilor imperialiste, pe eventuala intervenție militară a puterilor occidentale. Într-o cuvîntare publică ținută la 11 februarie 1945, generalul Rădescu, primul ministru de atunci, a ameninșat deschis cu reprimarea prin forța armelor a mișcărilor de masă.

Lupta forțelor democratice împotriva reacțiunii a atins o tensiune maximă la 24 februarie 1945 cînd, în Capitală și în multe alte localități din țară, au avut loc mitinguri de masă de o amploare necunoscută încă în istoria României. La București au fost înregistrați astfel peste 600 000 de demonstranți, la Ploiești aproape 70 000, la Timișoara circa 30 000 etc. Din ordinul majorității reacționare din guvern, forțele jandarmerești au deschis focul. Sub gloanțele ucigașe au căzut morți și răniți. Și în alte centre din țară autoritățile reacționare au atacat, de asemenea, pe demonstranți, încercînd să-i intimideze.

Aceste acțiuni teroriste au determinat un nou val de manifestații împotriva reacțiunii, agravînd considerabil criza în care se afla guvernul Rădescu. Demascat ca dușman al democrației, izolat în cea mai mare parte de însuși aparatul de stat pe care se bizuise la început și lipsit de sprijinul militar

scontat din partea statelor imperialiste care nu puteau risca atunci o încordare a relațiilor cu Uniunea Sovietică, la 28 februarie 1945 Rădescu a trebuit să-și dea demisia, fapt care a reprezentat o nouă și mare victorie a maselor populare.

Sub presiunea valului revoluționar care avea valoarea unei manifestații plebiscitare în favoarea democrației, cercurile palatului, temîndu-se să riște însăși soarta monarhiei, au trebuit să accepte venirea la cirna țării a guvernului condus de dr. Petru Groza.

Instaurarea guvernului democrat a determinat intrarea procesului revoluționar într-o nouă fază, în care clasa muncitoare și aliații săi au putut utiliza puterea de stat în vederea lărgirii cuceririlor revoluționare, a zdrobirii depline a reacțiunii, a desăvîșirii transformărilor economice și social-politice cu caracter burghezo-democratic, în vederea trecerii de la etapa democratică a revoluției la etapa socialistă. Actul de la 6 martie 1945 a marcat astfel în țara noastră instaurarea regimului democrat-popular.

Pătrarul de veac care s-a scurs de la 6 martie 1945 a pus mereu în evidență forța și vitalitatea regimului nostru democrat. În toate înlăptuirile noastre din acești ani glorioși își găsește întruchiparea strînsa împletire dintre energiile creatoare ale maselor largi populare și capacitatea de gîndire și acțiune a Partidului Comunist Român, forța politică conducătoare a luptei maselor pentru democrație și socialism, pentru progresul neîncetat al patriei.

MERIDIANE

La Soci, magnoliile-s în floare

La Soci, primăvara s-a înstăpînit cu drepturi depline și magnoliile, albe, roz au refăcut iar decorul de basm colorat al imensului bulevard care taie stațiunea — de fapt stațiunile — de la un cap la altul. Căci, pe o lungime de 145 de kilometri, ceea ce se numește Soci e un ansamblu de cîteva complexe balneare îmbrățișate din trei părți de munții Caucazului și deschise numai către mare: Central, Hosta și la amîndouă aripile: Lazarevski și Adler. La drept vorbind, primii muguri au apărut pe caprifolii încă în februarie, iar trandafirii erau înfloriți și de Anul Nou. Încît acum, la Soci sezonul balnear începe din nou să cunoască forfota obișnuită, rarită — dar nu întreruptă — în decembrie și ianuarie.

E adevărat însă că, acum, la Soci pot fi văzute mai cu seamă figuri respectabile, de o anumită vîrstă — ca să utilizăm un eufemism ce crușă sensibilitățile — inși cu tabieturi și care apreciază îndeosebi clima blindă și tihna locurilor. Pentru că din octombrie și pînă în aprilie stațiunea e rezervată mai ales pensionarilor. Dar la vară, imensa stațiune va cunoaște iar viermulă și veselia tuturor marilor plaje ale lumii. Căci, e bine, poate, să știm: în 1968 Soci a avut 2 000 000 de vizitatori, iar anul trecut această cifră (ca-

re-i includea și pe cei 70 000 de străini veniți pînă atunci) a fost consemnată în numai primele luni ale anului.

Forța cu care Soci absoarbe avalanșa de oameni ce se prăvale asupra-i din Minsk pînă la Vladivostok are cîteva temeieri binecuvîntate.

Mai întii, soarele și cerul albastru. La Soci sînt peste 200 de zile însorite pe an și un cer ical parcă, în azuru-i fără pată.

Apoi vegetația. O luxuriantă vegetație subtropicală în care chiparoșii fac casă bună cu palmierii, în care plantațiile de ceai se învecinează cu păduri de foioase, lanțurile de magnolii cu acelea de leandri.

Apoi marea. O mare liniștită, străvezie, cu adîncimi mici la țarm, căci Soci e așezat în intrîndul unui golf.

Apoi nenumăratele modalități de cură: 65 de sanatorii, zeci de case de odihnă, hoteluri, moderne baze turistice, 40 de tabere de pionieri... 2 000 de medici, 15 000 de surori și alt personal sanitar auxiliar, institut de cercetări (cu clinică), care studiază la fața locului cele mai bune metode de tratament. Echipament medical de ultimul tip și în cantități impresionante.

Apoi miraculoasele ape de la Mațesta — care conțin acid sulfhidric liber, săruri minerale, metan și azot, în total vreo 27 de elemente chimice — și cele

ralului caucazian sau al Crimei, ori pe șoseaua care duce pe creasta Marele Ahun. De acolo, din virful unui turn de observație anume ridicat în acest scop se pot vedea deopotrivă întinderile fără capăt ale mării, panorama Marei Caucaz și o bună parte a țărnișelor Mării Negre: de la capul Pițunda pînă la Tuapse. Deși nici chiar o simplă plimbare prin grădina botanică din Soci nu e de lepădat. Acest dendrariu — cum i se spune, cu un nume savant — posedă mai bine de 1600 de specii și varietăți de arbori și arbuști din toată lumea: sequoia californieni, cedri de Liban, agave mexicane, eucalipti australieni, araucaria sud-americani și alte 1595 de specii pe care nu le mai înșirăm.

Dar celebra pădure de tisă și merișor de la Hosta, tezaur natural unic în lume, după cît se pare...

Dar stațiunea experimentală de culturi subtropicale și sudice...

Dar lacul de munte Rița, la 956 metri deasupra mării...

Încît o vizită la Soci îți rămîne realmente în amintire toată viața.

H. D.

TRANSPORTURI

Un pod de 250 km.

La construcția hidrocentralei electrice de la Bratsk, de două ori mai

mare decît piramida lui Kheops, au lucrat 240 de excavatoare, 318 macarale, 3 000 de autocamioane. Materialele trimise din toate colțurile Uniunii Sovietice au ajuns la Bratsk pe calea ferată, fără de care nu poate fi conceput un șantier modern de mari proporții. Uneori, însă, se întimplă și lucruri care, la prima vedere, par de neconceput. La 250 de kilometri de Bratsk, în localitatea Ust-Ilmsk, s-a construit o altă hidrocentrală electrică de mari proporții. Și, pentru prima oară în practica mondială, tot ce avea nevoie șantierul, începînd cu alimente și terminînd cu fermele de beton armat, a fost transportat cu autocamioane.

Premiera automobilistică de la Ust-Ilmsk a fost dictată de necesități. Problema se punea astfel: ori să se construiască hidrocentrala cu ajutorul autocamioanelor, ori să se aștepte terminarea căii ferate Hrebtovaia — Ust-Ilmsk. Construirea unei căi ferate în Siberia înseamnă însă o muncă dificilă și de lungă durată. Pe de altă parte, intrarea în funcțiune a hidrocentralei înainte de termen făgăduia mari avante economice.

Așa s-a „născut” podul pentru autocamioane Bratsk-Ust-Ilmsk. În 1966 pe acest pod au fost transportate 44 000 tone de încărcătură. După numai un an cifra s-a triplat. Iar organizarea rațională a circulației a redus în scurt timp durata unei curse Bratsk — Ust-Ilmsk — Bratsk de la 48 de ore la 26—28 de ore. Pe traseu au fost organizate puncte de odihnă și locuri de parcare cu instalații de preîncălzire a aerului.

Acum, la fiecare 24 de ore din Bratsk pleacă spre Ust-Ilmsk un tren de autocamioane alcătuit din 120—130 de mașini cu remorcă. În afară de încărcăturile obișnuite el mai transportă și detalii din beton armat pentru case de locuit.

concursul nostru

● concursul nostru ●

3. Trecuseră zece ani de cînd grupul „Eliberarea muncii”, în frunte cu Plehanov, începuse propagarea ideilor marxiste în Rusia. Imediat după sosirea sa la Petersburg, Lenin a început să se ocupe de întărirea legăturilor cercurilor marxiste cu mișcarea muncitorească. Avea atunci ani.

O mare importanță au avut în acest sens acțiunile prevăzute în referatul ținut de Lenin în toamna anului 1893, în grupul social-democraților din Petersburg. Referatul este cunoscut sub titlul

Un an mai tîrziu, Lenin a publicat, clandestin, o celebră lucrare în care, zdrobind din punct de vedere ideologic narodnicismul, stabilind sarcinile marxistilor ruși, a definit rolul clasei muncitoare ca forță revoluționară de avangardă a societății și rolul țărănimii ca aliată a clasei muncitoare. Este vorba de . . .

Bonul de concurs în pag. a 10-a

● concursul nostru ●

● concursul nostru ●

O vizitatoare insolită pentru acest sezon.

de la Hosta care au pînă la 400 de grame acid sulfhidric la litru. Evantaiul maladiilor tratate cu aceste medicamente rare merge de la bolile sistemului nervos, cele cardiovasculare, de piele, pînă la afecțiunile ginecologice.

În sfîrșit, dar nu pe ultimul plan, faptul că la Soci odihna nu înseamnă numai regim sanatoriu, băi și plajă, ci și fastuoase excursii de-a lungul lito-

RAID ÎN SPATELE FRONTULUI

Amintirile unui fost combatant al „războiului ascuns“

La sfârșitul toamnei 1943, după ce zdrobise expediția generalului Pipper trimisă împotriva lui și scăpase de urmărire, detașamentul nostru special de cekiști, comandat de D. N. Medvedev, Erou al Uniunii Sovietice (eu eram locțiitor al comandantului pentru problemele de informații) făcuse un marș greu, de 150 km, prin păduri, mlaștini, drumuri desfundate, alegându-și în cele din urmă ca loc de cantonament provizoriu pădurea de lângă satul Velki-Telkovici. Acolo ostașii se puteau odihni și prindea puteri.

La 6 noiembrie, trupele Armatei Roșii eliberaseră Kievul. Frontul se apropia implacabil de graniță. Mai întâi încet, apoi tot mai grăbiți, hitleriștii evacuară autoritățile de ocupație de la Rovno la Lvov.

Pentru noi, cei de la informații, fie chiar și numai o rupere temporară de sursele de material informativ de care Armata Roșie în ofensivă avea mare nevoie era extrem de neplăcută. Încît s-a hotărît ca eu cu un grup de cekiști încercați care lucraseră la Rovno și cu compania lui Lev Ermolin să ne înapoiem pentru cîtva timp în pădurile Tuman.

Suvoiul fascist se retrăgea spre Lvov. Toate drumurile erau înțesate de automobile, căruțe, motociclete. Dădeau bir cu fugiții ofițerii și funcționarii autorităților de ocupație, familiile ocupanților, trădători, care încercau să scape de pedeapsă. Fugeau cuprinși de panică, se băteau pentru locuri în mașini, plăteau prețuri fantastice pentru bilete de tren și pentru benzină.

La începutul anului 1944, frontul ajunsese aproape de Rovno. Evacuarea era în toi. Erich Koch, Reichskommissarul Ucrainei, se grăbea atât de mult să fugă, încît sărbătorise Crăciunul cu două zile mai devreme decît prevedea calendarul.

Ținînd seama de ritmul impetuos al ofensivei Armatei Roșii, noi trebuia să pornim din nou la drum spre vest. Ținta era Lvovul. Urma să căutăm locuințe, să stabilim legătura cu oameni de încredere, să descoperim locurile în care erau amplasate statele majore și depozitele inamicului, să semănăm panică printre ocupanți, să depistăm indivizii pe care comandamentul fascist și conducerea naționaliștilor burghezi ucraineni îi vor lăsa în oraș pentru spionaj și diversiune. În acest scop s-a hotărît trimiterea la Lvov a unui mic grup de cekiști, care mai aveau și misiunea de a intra în posesia planului fascist de minare a Lvovului.

La 6 ianuarie 1944, un grup alcătuit din 21 de oameni, și condus de Boris Krutikov a pornit pe primejdiosul lui drum. Am hotărît, de asemenea, să-l trimitem la Lvov și pe Nikolai Kuznețov, dar independent, însoțit numai de doi inși: Ian Kaminski și Ivan Belov. În afară de activitatea lui principală pe linie de informații, Kuznețov mai avea la Lvov misiunea de a-l ucide pe guvernatorul Galiției sau pe locțiitorul lui.

Falșii polițiști

Grupul lui Krutikov a plecat la drum bine înarmat și deghizat în uniformă așa-zisei „Armate de răsculați ucraineană“. Cu toate acestea a ajuns la destinație numai cu prețul unor mari pierderi. Cîțiva cekiști au murit în diferite ambuscade. Supraviețuitorii au ajuns la 19 ianuarie în satul Guta-Peniățki, unde au luat contact cu un mic detașament de patrioți polonezi. Krutikov a hotărît să rămîna acolo, iar doi tovarăși de-ai lui, Stepan Pastuhov și Mihail Kobeliațki, au plecat la Lvov. Ajunși în oraș, au pornit pe la diferite adrese ca să caute vechi cunoștințe. Dar pretutindeni au avut ghinion. Unii plecaseră înainte de ocupație, alții muriseră ori se mutaseră în sate. În cele din urmă au găsit totuși cîțiva oameni de încredere și o locuință potrivită, dat fiindcă în afară de intrarea principală casa mai avea o

scară pe care se putea ieși din bucătărie direct în pod. Stăpînul casei, Panceak, le-a fost de mare ajutor: le-a dat zece adrese la care locuiau ofițeri superiori germani și numele unor inși care colaborau cu hitleriștii.

Acum, după ce-și făcuseră rost de adăpost, Pastuhov și Kobeliațki puteau trece la îndeplinirea principalei lor misiuni. Cătreierau orașul din zori și pînă-n noapte spre a depista obiectivele militare ale inamicului. Gara era obiectivul nr. 1 al acțiunii lor, dar era greu și primejdios să intre acolo fără acte în regulă. Într-o zi, atenția lui Pastuhov a fost reținută de hamali și de micile lor cărucioare.

— Uite ce ne trebuie nouă, i-a șoptit el lui Kobeliațki. Cu un asemenea cărucior poți să intri oriunde, și în sălile de așteptare și pe peron.

Drept care, cekiștii au oprit imediat primul hamal întîlnit în cale și i-au cerut tăios actele. Luîndu-i drept polițiști, omul le-a dat imediat toate actele. Cekiștii le-au cercetat cu luare aminte și-au aflat astfel de ce acte aveau nevoie și de unde trebuiau să le obțină. În cîteva zile, prietenii lor din oraș le-au procurat ausweiss-ul necesar și numerele pentru cărucioare. De acum încolo, puteau ști exact nu-

La trei zile după discuția dintre Pastuhov și Kobeliațki, Lvovul a fost cuprins de o agitație febrilă, ca odinioară orașul Rovno. În piață și în tramvaie, în magazine și în preajma chioșcurilor de ziare, oamenii își împărtășeau cele mai fantastice amănunte despre felul în care un Hauptmann necunoscut îl împușcase, în plină zi, pe vice-governatorul Galiției, Bauer, și pe șeful cancelariei, Schneider. Cine era căpitanul, de unde venise și de ce trăsesse într-un șef atât de suspus? Răspunsurile se deosebeau mult unele de altele. Dar în toate discuțiile revenea ca un leit-motiv un detaliu foarte surprinzător: înainte de a trage, Hauptmann-ul îl întrebase, cică, pe Bauer cum se numea. Apoi se urcase calm în mașina care-l aștepta și plecase.

Pastuhov și Kobeliațki jubilau. După „stilul“ în care fusese executat vice-governatorul erau siguri că era opera lui Graciov (sub acest nume îl cunoșteau tovarășii din detașament pe Nikolai Ivanovici Kuznețov).

La 13 februarie Pastuhov a cumpărat o fișică locală scoasă de ocupanți în limba ucraineană și a citit bucuos o știre publicată cu întîrziere: „La 9 februarie 1944, vice-governatorul doctor Otto Bauer, șeful guvernului din

Armatele sovietice înaintau spre Kiev...

mărul și încărcătura trenurilor hitleriste care plecau și veneau dinspre front. Într-o zi, pe la începutul lui februarie, Pastuhov și Kobeliațki au văzut stopînd lângă teatru un „Fiat“ cenușiu. Ofițerul care ședea în față, lângă șofer, i s-a părut lui Pastuhov cunoscut.

— Ai văzut? și-a întrebare el în șoaptă prietenul. Acesta a dat afirmativ din cap. — Chiar el să fie? Nu m-am înșelat?

— El este. De acum trebuie să ne așteptăm la lucruri mari.

Și, într-adevăr, „lucrurile mari“ nu s-au lăsat așteptate.

Kuznețov plecase la Luțk la 15 ianuarie 1944. Acolo „și schimbase“, cu ajutorul unui grup de patrioți polonezi care țineau legătura cu noi, automobilul lui care bătea de-acum la ochi cu „Fiat“-ul nou-nouț, cenușiu, al Gebietskomissar-ului hitlerist și la 18 ianuarie pornise spre Lvov. În ajun, îl văzusem pentru ultima oară pe acest remarcabil cekist într-un cătun izolat de lângă Luțk. Venisem acolo împreună cu cîțiva ostași și cu medicul detașamentului, Albert Tessarski, ca să precizez misiunea încredințată lui Kuznețov și să-i „prelungesc“ legitimația și celelalte acte eliberate pe numele Hauptmann-ului (căpitan) Paul Siebert.

districtul Galiția, a căzut victimă unui atac bolșevic. O dată cu el a murit colaboratorul lui cel mai apropiat, încercatul și meritosul șef al cancelariei prezidiului districtului Galiția, doctorul Heinrich Schneider. Au căzut pentru Führer și Reich“.

O cunoștință prețioasă

Hauptmann-ul Paul Siebert și însoțitorii lui ajunseseră destul de ușor la Lvov. Dar acolo începuseră greutățile. Orașul era înțesat de ofițeri, de funcționari ai administrației militare, de poliție. Trenurile aduceau zilnic din răsărit alte eșaloane de ocupanți care fugeau de Armata Roșie. În plus hitleriștii, incapabili să facă ordine în spatele frontului lor, vedeau singura salvare în intensificarea represaliilor. Un mare număr de patrule controlau la tot pasul actele, nu numai ale localnicilor, ci și ale militarilor.

Spre sfârșitul primei zile petrecute la Lvov, Kuznețov, obosit și îngîndurat, îi spuse șoferului să oprească mașina în fața celui mai mare restaurant din Lvov, „Georges“.

— Hai să cinăm cel puțin, îi ceru el lui Kaminski. La noroc, poate aflăm ceva important.

reportaj,
reportaj reportaj,
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj,
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj !

Lăsîndu-și mantalele la garderobă, Kuznețov și Kaminski intrară în sala luminată a giorno și se opriră lângă o coloană, căutînd cu privirea o masă liberă. Orchestra cînta o melodie săltăreată, în sală pluteau rotocoale de fum de țigară, iar zgomotul farfuriilor se contopea cu forfota de la mese. Într-un ungher plîngea un locotenent tanchist, foarte tînăr și beat turtă.

— Mă-a-a, observă Kuznețov. E chef în toată legea. Le fuge pămîntul de sub picioare și ei petrec. Ce facem, Ian? N-avem loc.

Dar în clipa aceea norocul le surise. Un locotenent-colonel, care ședea singur la o măsută, îi făcu un semn cu degetul lui Kuznețov și-i spuse amabil:

— Te rog, căpitane, dacă ștateți nu-mai doi, așezați-vă aici.

Nikolai Ivanovici și Kaminski nu așteptară să fie poftiți de două ori. Locotenent-colonelul era un om obosit, cu o paloare bolnăvicioasă și pungi sub ochi. În fața lui se afla o sticlă de vin aproape neatinsă. Mîncă rasol de găină; se vedea că ține regim.

Kuznețov comandă o cină destul de frugală și o sticlă cu vin. Locotenent-colonelul aprecie delicatetea vecinilor; cumpătarea lor, rar întîlnită la „Georges“, îi plăcu.

— Ești de curînd la Lvov, căpitane? îl întrebă el pe Kuznețov.

— Abia am sosit din Luțk, răspunse amabil acesta.

— Ești combatant? se interesă în continuare locotenent-colonelul, privind crucile de pe pieptul lui Siebert.

— Am fost, observă cu amărăciune Kuznețov. După ce am fost rănit, însă, am intrat în administrație.

— Te înțeleg, căpitane. Și eu aș prefera să fiu acum pe front decît aici... Locotenent-colonelul era vechi ofițer de carieră; luptase și în primul război mondial. Era destul de inteligent ca să-și dea seama că sfârșitul era aproape. În privirile lui, în mișcările nesigure ale miinilor avea ceva trist. Un fiu al locotenent-colonelului murise pe Frontul de răsărit, un altul fusese grav rănit de o bombă engleză în Germania. Era evident că bătrînul ofițer socotea războiul o aventură fără sens.

Kuznețov întîlnea pentru prima oară un astfel de om printre ofițerii germani. Dar cînd el își declină numele, Nikolai Ivanovici fu uluit. Destinul îi scosese în cale omul cel mai primejdios, în principiu, pentru el: von Osten, comandantul militar adjunct al Lvovului. Era un succes extraordinar, cel puțin pentru început.

După ce terminară de mîncat, von Osten îl rugă pe Siebert să cheme telefonic o mașină de la comandatură.

— O! de ce să așteptați, domnule locotenent-colonel, exclamă acesta. „Fiat“-ul meu e în față, ar fi o onoare pentru mine să vă conduc acasă.

Von Osten acceptă. Îl întrebă numai dacă nu-i putea fi de folos cu ceva.

— Știți... rosti nehotărît Kuznețov, venim la Lvov prima oară. N-ați putea să ne indicați un hotel mai liniștit, unde să ne odihnim cîteva zile?

— Orașul e tixit din subsoluri pînă în poduri, răspunse von Osten zîmbind. Acum e prea tîrziu să mai cauți ceva; dar poți dormi la mine împreună cu prietenul dumitale, iar mine am să vă dau o hirtie pentru hotelul ofițerilor de pe lângă comandatură. Sînt singur, soția mea e în Germania și am loc destul...

Kuznețov se împotrivi de formă, dar locotenent-colonelul, care voia să petreacă restul serii cu niște interlocutori plăcuți, „îl convinse“ totuși pînă la urmă.

— Dar șoferul nostru? întrebă Kuznețov.

A. Lukin

(Va urma)

TEATRU

Vă place Mozart?

Regizorul George Rafael a avut o idee cum nu se poate mai fericită alegându-l pe Mozart pentru supra-tema muzicală a spectacolului „O lună la țară”, noua premieră a teatrului Nottara, iar Alexandru Hrisanide a făcut selecția și adaptarea inspirat. Muzica mozartiană rimează perfect cu tristețea discretă a piesei, cu stilul ei de grație și transparență.

„O lună la țară” face parte din opera timpurie a lui Turghenev. Autorul a numit-o comedie, dar este o comedie à la Cehov — impletire de zîmbet cu multă amărăciune. Cavalerul desăvîrșit

și ea îndrăgostită de Beleaev, se maturizează brusc, înțelegînd ceea ce altfel ar fi înțeles mult mai târziu ori poate chiar niciodată. Turghenev nu evită deducțiile tăioase, dar o face cu eleganța-i obișnuită.

Tînărul Beleaev, bogat ca un nabab în daruri naturale, purtînd cu inconștiență un car de farmec care face să suspine întregul public feminin — de la stăpînă la slugă — se simte și el atras, cu un instinct masculin infailibil, de Natalia Petrovna. Vera nu-i spune nimic, fata încă n-are mistere; femeia — tristă și veselă, tăioasă și tandră, inaccessibilă și apropiată — e aceea care-l cheamă. Dar nu o poate urma.

Această poveste care ne poartă într-un vijelios slalom printre destine, în ciuda aparențelor lejere, este trăită în spectacolul delicat și poetic, ritmat parcă de sentimente, al lui George Rafael, de Gilda Marinescu, actriță de o mare sensibilitate și

Natalia Petrovna și Rakitin într-un moment de bună dispoziție

care a fost Turghenev dă și aici înțelegerea femeii, creînd personajele feminine cu comprehensiune, curtoazie și fină nuanțare psihologică. Și în primul rînd pe Natalia Petrovna, al cărei tip uman nu e de loc frivol, în ciuda faptului că avînd un soț foarte de treabă, pe Arkadi Islaev, și un prieten de inimă, pe Mihail Rakitin, cu care întreține relații amoroase platonice și calme, fără emoții, se îndrăgostește de studentul Alexei Beleaev, mentorul de o vară al fiului ei. Și tihna lunii la țară se spulberă.

Beleaev irupe în plictisul elegant, în monotonia îndestulată a vieții Islaevilor ca un „om care aduce ploaie”, obligîndu-i pe toți să privească realitatea în ochi, să se descopere ei înșiși și ei între ei. Și cărțile sînt date pe față. Cucerită de temperamentul fugos și inventiv al tînărului, de noutatea pe care prezența lui debordantă o aduce în existența ei fără surprize, Natalia Petrovna face — sau e gata să facă — pentru prima oară, lucruri de care nici ea singură nu se credea în stare. Coborînd cu bună știință de pe pedestalul desăvîrșirii, vrea să-și apere dragostea oricum, chiar cu mijloace meschine. Și tot pentru prima oară spune exact pe nume legăturii sale nesărate, fără patimă și fior, cu Rakitin. Beleaev a forțat minutul adevărului. Vera, pupila, admiratoarea cea mai înfocată a Nataliei Petrovna și rivala ei fără voce, căci e

fortă de trăire; de Alexandru Repan, foarte bun dar, cred, prost distribuit, deoarece Rakitin-ul lui este atît de atrăgător încît își vine greu să înțelegi preferințele Nataliei Petrovna, mai ales că nu-i vorba de un simplu capriciu; de Emil Hossu — un Beleaev într-o permanentă febră a vîrstei, a temperamentului; de Anda Caropol — o Veră plină de prospețime și farmec juvenil; de Val Săndulescu — Islaev discret și induioșător; de distinsa Migry Avram-Nicolau. Acestei lumi a gesturilor moi, infundată parcă în vată, îi dau o replică zgomotos comică, savuroasă cuplul Rodica Sanda Tuțiuianu — Mihai Heroveanu, Ștefan Radof, Petrică Popa.

„O lună la țară” ne duce cu gîndul (păstrînd, bineînțeles, proporțiile), la o altă și mult mai recentă poveste de dragoste imposibilă între un bărbat tînăr și o femeie mai puțin tînără, cea a Françoisei Sagan. Acolo frumusețea îi este sporită de Brahms. Dincoace de Mozart. Și amîndoi ne plac.

Iulia Scutaru

CINEMA

Mama s-a măritat

Un băiat bun dar cam răsfațat care, după ce tatăl i-a părăsit, a rămas totuși pentru maică-sa, se obișnuiește greu cu gîndul că mama are un alt soț, iar el, Borea, un tată vitreg. Simplul fapt al ivirii „intrusului” în casa lor îi pare o încălcare grosolană a drepturilor sale filiale. Iar cînd mai constată că pe deasupra „el” e un tip simplu — chiar dacă e om de treabă și bun sofer —, că n-a auzit de Saint-Exupéry și Hemingway, cultul fiu vitreg, elev în clasa a X-a, se simte cuprins de un dispreț pe care nici nu încearcă să-l ascundă. Autoritatea — cită mai era — a „soțului mamei” scade catastrofal.

Noua familie trece prin momente de criză. Coexistența celor trei oameni de treabă în fond, sensibili, inimoși nu aduce deloc cu o atmosferă familială pașnică și armonioasă. Totul e la un pas de a se nărui. Dar Zina vrea să-și apere fericirea întregă, fiindcă îl iubește pe Viktor și Viktor pe ea. Iar Borea își iubește prea mult mama ca

să nu înțeleagă în cele din urmă ce sacrificiu i-ar cere.

Dar înțelegerea nu vine ușor. E nevoie de eforturile tuturor, de timp, ca liniștea să se întoarcă în casa zguduită de cutremur. Membrii familiei (inclusiv fiul rebel) învață treptat să respecte și simțămîntele celorlalți, nu numai pe ale lor, învață tactul, delicatețea și toleranța fără de care viața în comun, chiar a unor oameni foarte apropiați, devine un chin.

Această istorie interesantă e povestită pe ecran de scenaristul Iuri Klepikov, regizorul V. Melnikov, operatorul N. Dolinin și de actorii Liusena Ovcinnikova, Oleg Efremov și Nikolai Burleaeu.

Un cetățean mai presus de orice bănuială

Regizorul Elio Petri („Invățătorul din „jevano”, „Fiecăruia ce i se cuvine”) în colaborare cu scenaristul Ugo Pirro și actorul Gian-Maria Volonté, a terminat recent un film cu un titlu neobișnuit: „Reportaj despre un cetățean mai presus de orice bănuială.”

„Reportajul” a fost inspirat de senzationalul caz al lui Carlo Scire, unul dintre conducătorii poliției din Roma, care din pricina legăturilor sale scandaloase cu lumea interlopă și-a sfîrșit nu de mult cariera după gratiile închisorii. De acolo, fostul boss polițist l-a amenințat pe Elio Petri „cu cele mai grave consecințe”. Dar regizorul nu s-a lăsat intimidat, cu atît mai mult cu cît, împreună cu colaboratorii săi, și-a propus să se ocupe nu de un caz particular, ci să facă un film polemic, în care să acuze o anumită stare de lucruri.

Subiectul filmului este simplu. Personajul principal, exemplarul „cetățean mai presus de orice bănuială” — nici mai mult nici mai puțin decît locuitorul șefului poliției din Roma — își ucide iubita. Dar actul săvîrșit nu-i încarcă cituși de puțin conștiința. El îl consideră ca pe o răfuială strict particulară între cele două părți. Simțîndu-se — la adăpostul funcției sale — mai presus de orice bănuială, se crede și mai presus de orice răspundere. Filmul urmărește în esență straniu proces pe care îl străbate „cetățeanul onorabil”, care ajunge treptat la convingerea fermă că el și numai el are dreptul să fie judecătorul crimei înfăptuite.

Elio Petri a încredințat acest rol marelui actor care este Gian-Maria Volonté, ce-i este aproape nu numai întru artă ci și întru convingeri. Ca și Marlon Brando, Volonté hotărîse la un moment dat să se retragă din cinema, nemulțumit de factura rolurilor care i se ofereau. Revenind, nu și-a călcat cuvîntul. El acceptă să joace numai în filme care „contribuie la îmbunătățirea stărilor de lucruri din societatea noastră”. „Reportaj despre un cetățean mai presus de orice bănuială” este un astfel de film.

D. Kornilov

MEMENTO

Martiros Sarian, cîntărețul în culori al Armeniei, a împlinit la 28 februarie 90 de ani. În lunga-i carieră întinsă pe aproape trei sferturi de secol, Sarian a făurit o operă a cărei frumusețe și prospețime fac timpul nepuțincios. De la primele pinze pînă la cele mai recente, artistul a ră-

mas fidel ste însuși, fiind mereu același și mereu altul, deoarece e în permanentă mișcare. Ca viața — bogată, neprevăzută — criteriul fundamental al creației sale.

La Teatrul de dramă de pe Malaja Bronnaia din Moscova se repetă piesa „Edith” de L. Solomina și E. Leonidova, închinată amintirii mării cîntărețe franceze Edith Piaf. Rolul titular este interpretat de Lidia Suharevskaia, pe care o atrag în mod deosebit personajele cu destine dramatice.

„Biografia lui Edith Piaf își dă posibilitatea să abordezi una din principalele teme ale artei — tema vocației. Condițiile sociale în care s-a format talentul artistei au marcat viața ei cu pecetea tragediei. Dacă Edith Piaf n-ar fi iubit atît de mult viața — ceea ce mi-e deosebit de scump la ea — desnodămîntul tragic ar fi survenit poate chiar mai devreme, înainte de a apuca să devină o mindrie națională a Franței. Figura Edith Piaf este neobișnuit de tragică și uimitor de integră. Ea nu și-a despărțit niciodată talentul de existență. De aceea temele cîntecelor sale sînt însăși viața ei.”

Iată cu ce idei s-a angajat Lidia Suharevskaia în noul spectacol.

PROFIL

Klara Iusupjanova între maturitate și adolescență

Cinematograful kirghiz avea numai trei ani cînd a descoperit-o pe Klara Iusupjanova.

Cînd a debutat, în 1963, în „Arșița”, avea numai 19 ani și a jucat rolul unei femei de 30. Larisa Șepitko, care era și ea atunci la începutul carierei

sale regizorale, a arătat toată încrederea actriței necunoscute, care avea de făcut mult mai mult decît să-și arate frumusețea de mongolă și farmecul vîrstei. Klara Iusupjanova nu i-a înșelat așteptările, obținînd la prima competiție cinematografică, Festivalul filmului din Asia Centrală și Kazahstan, premiul pentru cel mai bun debut, pe care l-a împărțit cu partenerul ei Bolot Șamsiv.

De fapt pe atunci Klara era chiar mai puțin decît o actriță necunoscută; adică nu era actriță de loc, fiind abia studentă în anul III la Institutul de teatru din Tașkent. Arta o alese după ce cochetase puțin cu medicina. Planurile ei vizau, însă, nu actoria, ci regia de film.

Deocamdată cei treizeci de ani de la debut au rămas limita de vîrstă superioară pentru personajele Klarei Iusupjanova. După aceea ele au fost din ce în ce mai tinere. În „Primul învățător”, admirabilul film al lui Andrei Mihalkov-Konealovski, Klara a fost aproape o copilă, Burma, bruscă, cu limba ascuțită, copleșită de prejudecăți seculare, pentru care nimic nu e mai important și mai de dorit decît să ajungă nevasta baifului bogat. În „Cea mai cuminte” a trebuit să se așeze din nou în bancă, în chip de elevă silitoare și disciplinată. În foarte recentul „Locatarul” a mai crescut puțin, așa cum o cerea rolul Sarei, fermecător manechin care face ravagii printre bărbați.

Klara Iusupjanova încă n-a apucat să joace un personaj de vîrstă ei. Pînă acum a oscilat ba mult peste ea, ba mult sub ea. Dar își dorește, evident, o potrivire de ani perfectă, ca să se simtă realmente în pielea personajului.

arta
ca arta arta a.
arta arta arta a.
arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta ar
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

CHIMIE

Misterul hipopotamului albastru

Faraonii egipteni și-au luat cu ei în morminte secretele și au izbutit să le păstreze câteva mii de ani. Dar razele Röntgen și microscopul moderne au descoperit rind pe rind misterele piramidelor și sarcofagelor. Una din cele mai tenace enigme a fost celebra ceramică albastră egipteană care a intrigat, până nu de mult, pe toți specialiștii în materie.

Din această ceramică olarii de pe vremea faraonilor confecționau obiecte de lux, utilizate ca ornamente sau în ritualurile religioase. Toate muzeele din lume care au o secție de egiptologie po-

cepi? Dacă obiectul e casabil, îl spargi, constai ce-i pe dinăuntru și apoi treci la analiza fragmentelor. Cu metodele actuale, analiza dezvăluie de obicei compoziția materialului, dar nu explică cum a fost prelucrat pentru a da obiectul finit.

Materialul obiectelor sacrificate s-a dovedit a fi foarte friabil, fărâmițându-se chiar cu mîna după îndepărtarea pojghiței pseudo-smălțuite care este foarte dură și constituie un înveliș protector. O analiză sumară a arătat că e vorba de silice sau oxid de siliciu. Dar silicea se găsește în natură sub mai

Statueta proaspăt ieșită din învelișul în care a fost arsă

sedă statuete, figurine, mărgelile etc. de un albastru intens și strălucitor, care constituie valoarea pieselor. Ceramica de acest tip n-a putut fi imitată pînă acum, căci nu are nimic comun cu faianța și porțelanurile „clasice”. Toate obiectele noastre „de pămînt” — farfuri, căni, vase de flori etc. — sînt făcute din argilă, materia primă a cărămizilor, dar și a porțelanurilor. Strălucirea acestor obiecte se datorește smălțului care este aplicat pe argilă și ars. Egiptenii cunoșteau și aceste produse, dar meritul lor este de a fi descoperit un alt tip de ceramică, cea silicioasă, pe care au folosit-o în toată perioada faraonilor. Este tocmai ceramica care se caracterizează printr-o suprafață „glasată”, albastră ca peruzeaua, și care, cum am spus, era rezervată obiectelor de lux.

Ceramica albastră a fost descoperită probabil din întâmplare pe la începutul mileniului IV î.e.n. de către topitorii de cupru sau poate de olari care veniseră în contact cu metalurgia. Era cunoscută încă din timpul primelor dinastii: pereții unor camere din cea mai veche piramidă (piramida în trepte de la Sakkarah a faraonului Zoser) sînt împodobiți cu plăci mici albastre de formă dreptunghiulară și cu fața bombată. Calitatea ceramicii a progresat apoi paralel cu civilizația egipteană. Albastrul cel mai pur datează din perioada cuprinsă între 2000 și 1000 î.e.n.; decăderea sculpturii a dus cu sine și la o modificare a culorii, care a început să bată în cenușiu sau verzui. O dată cu sosirea lui Alexandru Macedon (332 î.e.n.) a apărut un nou tip de ceramică, confecționată tot dintr-o masă silicioasă, dar smălțuită după tehnicile actuale. Ceramica albastră originală a dispărut și secretul ei de fabricație s-a pierdut pentru aproape 25 de secole.

Acum 15 ani cîțiva specialiști au atacat acest secret cu mijloacele de analiză cele mai perfecționate. Dar reconstituirea unui procedeu tehnic pornind de la un obiect cere enorm de multă bătaie de cap. De unde să in-

multe forme: calcedoniu, opal etc. Examenul microscopic și razele X au arătat că egiptenii foloseau cuarțul cu un adaus de oxid de aluminiu, oxid de cupru și alte substanțe care obligau fibrele de cuarț să adere între ele. Singurele forme de cuarț natural aflate în Egipt fiind nisipurile și gresia, s-a conchis că în pasta ceramicii predomina nisipul. Culoarea verzuie din interiorul unor ceramici a confirmat adausul voit de cupru în pastă.

Rămînea problema smălțului. Acesta își datorează culoarea tot cuprului, lucru constatat destul de ușor. Dar cum se face că suprafața tuturor obiectelor cunoscute este perfect netedă și uniformă (fără urmele suporturilor din cupror, ca la obiectele actuale), că cele mai fine detalii de sculptură sînt extrem de clare și că stratul de glazură este excepțional de dur? Caracterul smălțului au permis să se conchidă că acesta e un fel de sticlă care se formează de la sine prin topirea grăunțelor fine de cuarț în timpul arderii obiectului și cimentează între ele grăunțele mari de la suprafață. Dînd aspectul mai mult sau mai puțin glasat. Temperatura de ardere a fost apreciată ca variînd între 870 și 900° C.

După analiza completă a obiectelor rămînea să fie efestuată operația cea mai pasionantă: fabricarea ceramicii egiptene. Cu această ocazie s-a descoperit, după nenumărate încercări, cum trebuie arse obiectele pentru ca să nu poarte urmele suporturilor: obiectul modelat este imbrăcat într-o pastă asemănătoare lui, conținînd neapărat mult cupru (pentru accentuarea culorii). Compoziția acestui înveliș a fost foarte greu de stabilit, căci el nu trebuie să se lipească de obiect și după arderea acestuia trebuie să poată fi spart ușor cu mîna, descoperînd obiectul strălucitor și nelăsînd nici o urmă.

Povestea ceramicilor egiptene se încheie pe o notă de umor. Recent într-un colț pierdut din Iran a fost găsit un olar care producea ceramica după procedeuul scotit pierdut de pe vremea

egiptenilor. Singura consolare a specialiștilor care se chinaseră atît cu redescoperirea procedeuului a fost identitatea celor două metode; așadar, merseseră pe calea cea bună.

PSIHOLINGVISTICĂ

Albul cere negru

Revista „Limba rusă” își invita acum cîțva timp cititorii să participe la o experiență de psiholingvistică. Li se cerea anume să acopere cu o hîrtie o coloană de cuvinte din revistă și, descoperindu-le apoi unul cite unul, să le citească pe rînd cu glas tare și, fără să se gîndească, să scrie alături un alt cuvînt, cel dinții care le venea în minte, urmînd să trimită apoi redacției foaia cu perechile de cuvinte. Pentru inițierea cititorilor în această nouă ramură a științei, revista publica și un articol semnat de A. A. Leontiev, doctor în științe filologice. Născută la hotarul dintre psihologie și lingvistică, psiholingvistica este o știință tînără și prea puțin cunoscută. De aceea am crezut că n-ar fi lipsit de interes să prezentăm și cititorilor noștri rezumatul articolului din revista „Limba rusă”.

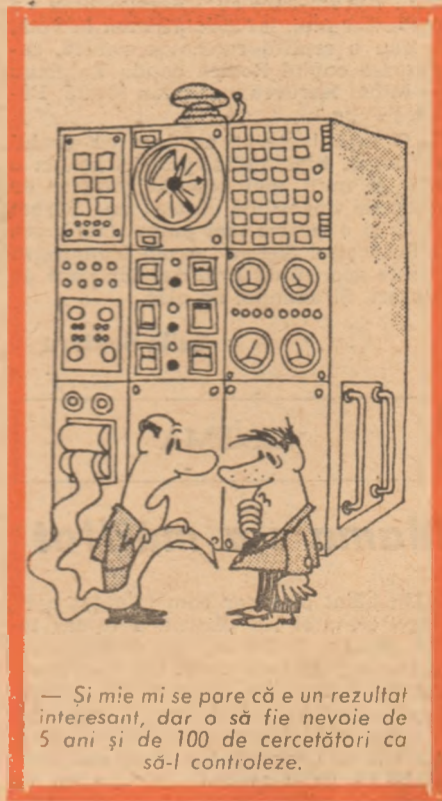
„Psiholingvistica — a arătat A. A. Leontiev — studiază în primul rînd corelațiile care se stabilesc între unități ale limbii și fragmente de text încheiate pe de o parte și procesele fiziologice ale vorbirii și percepția ei de altă parte. Este lingvistica „de profunzime” care se ocupă cu produsul real al vorbirii sau, dacă vreți, psihologia care se ocupă cu latura vorbirii, esențială pentru comunicare.

În continuare autorul insistă asupra unor probleme fundamentale ale psiholingvisticii moderne, așa-numitele asociații de cuvinte.

Dacă ați citit nuvela lui Karel Čapek „Experiența profesorului Rouss” — scria A. A. Leontiev — pot să vă spun că ea a fost o experiență de asociere. Iar dacă nu cunoașteți nuvela voi re-lua un fragment din ea. Însul supus experienței de către doctorul Rouss era un anume Suhanek bănuît de asasinarea șoferului Čepelka.

„ — Apropie-te, li cere aspru profesorul Rouss. N-am să-ți iau un interogatoriu. Am să rostesc numai cîteva cuvinte și dumneata o să spui primul cuvînt care o să-ți vină în minte ca răspuns la cele spuse de mine. Ai înțeles? Atunci fii atent! Pahar.

— Vax! răspunse incitad Suhanek.
— Ascultă, Suhanek! interveni șeful

— Și mie mi se pare că e un rezultat interesant, dar o să fie nevoie de 5 ani și de 100 de cercetători ca să-l controleze.

poliției. Dacă nu răspunzi cum trebuie, dau ordin să fii dus la interogatoriu și rămii acolo toată noaptea. Ai înțeles? Ține seamă de ce ți-am spus. S-o luăm deci de la început.

— Pahar, repetă profesorul Rouss.

— Bere, mormăi Suhanek.

— Ei, asta-i cu totul altceva, remarcă cineva. Acuma e corect”.

Cercetînd asociații asemănătoare (cîrpă — sac; lopată — grădină; groapă — gard) profesorul Rouss a izbutit să lămurească că Suhanek îl ucisese într-adevăr pe Čepelka, își ștersese urmele de sînge cu un sac și îngropase cadavrul în grădină, lîngă gard.

șta știința știința știința știința
știința știința știința știința
șta știința știința știința și
știința știința știința știința
și știința știința știința și
ștința știința știința știin
știința știința știința
știința știința

Profesorul Rouss nu era psiholingvist, ci psiholog „pur” și îl interesa mai ales personalitatea subiecților...

Dar omul folosește mecanismul asocierii nu numai în cursul unor experiențe. Oricine utilizează principiul asocierii în convorbirea obișnuită. De aceea e foarte important să cunoaștem legile asociațiilor de cuvinte, una din cheile pentru înțelegerea felului cum se exprimă omul și cum percepe vorbirea.

Factorii care determină alegerea asociațiilor — sublinia A. A. Leontiev — pentru un cuvînt sau altul ca reacție la cuvîntul indicat sînt: personalitatea subiecților, experiența lor personală, profesia etc.

Pe psiholingviști îi interesează însă cel mai mult mecanismele interne ale asociației. De aceea ei acordă multă însemnătate și faptului că cuvintele care exprimă anumite părți ale vorbirii cer de obicei răspunsuri într-o anumită formă gramaticală. Dacă experimentatorul numește un substantiv, de pildă, 70 la sută din răspunsuri sînt și ele substantive: masă — scaun; iar dacă numește un adjectiv, 50 la sută din subiecți răspund tot cu un adjectiv, de obicei cu sens opus: alb — negru. În schimb cînd e numit un verb răspunsul vine în 50 la sută din cazuri sub formă de substantiv: a căuta — soluție.

Psiholingvistica este deocamdată la începuturile ei. Ea adună încă fapte, de felul celor amintite mai sus, urmînd ca concluziile să fie sistematizate într-o etapă ulterioară.

ZOOLOGIE

Cine inoată mai adînc

În ultimul sfert al secolului trecut oamenii au început să folosească pentru comunicațiile între continente și țări despărțite de ape cabluri telegrafice întinse pe fundul mărilor și oceanelor. Numărul lor creștea cu fiecare zi. În scurt timp s-au înmulțit atît de mult, încît animalele au început să se încurce în ele. În 1884, de pildă, un cașalot s-a înfășurat atît de bine într-un cablu, încît nu a mai izbutit să scape din el nici după ce l-a rupt. În aprilie 1932 o echipă de specialiști pornită să descopere cauzele intreruperii comunicațiilor telegrafice între Bilbao și Ecuador a descoperit că de vină era cadavrul unui cașalot care se încolăcise într-un cablu la o adîncime de un kilometru.

Multă vreme s-a crezut că o mie de metri este adîncimea maximă la care poate cobori un cașalot. În 1951, însă, a fost aflată o limită surprinzătoare — 2200 de metri. Cu prilejul unor parații la cablul care asigură comunicațiile între Lisabona și Malaga, aflat la această adîncime, a fost găsit cadavrul unei balene.

Ce forță irezistibilă atrage gigantul marini spre marile adîncimi? s-au întrebau specialiștii. Cercetînd mai multe cazuri de incursiuni pe fundul mării ei au ajuns la concluzia că principala atracție spre aceste zone constituie hrana. Cașaloții se hrănesc,

GEOFIZICĂ

Aerostate pe meridianul magnetic

În lunile februarie și martie a.c., în insula Kerguelen (aparținând Franței) și într-un sat din regiunea Arhanghelsk se desfășoară concomitent un vast complex de experiențe geofizice la care colaborează specialiști sovietici și francezi.

Meridianul magnetic este un adevărat dar făcut științei de natură. Nu este, se știe, un meridian. În înțelesul geografic al cuvintului, ci o linie magnetică de forță care unește două puncte de pe glob cu aceeași tensiune magnetică. Specialiștii spun despre aceste puncte că sunt conjugate magnetice. Numărul lor ar putea fi în principiu foarte mare, dar dacă unul este pe uscat, iar altul undeva în largul oceanului studiul lor este practic imposibil. Așa se explică entuziasmul cu care au primit specialiștii — acum cîțiva ani — știrea despre descoperirea pe uscat a două puncte conjugate magnetice. Cel dintîi se află în sudul Oceanului Indian, mai exact pe insula Kerguelen — posesiune franceză; celălalt a fost găsit în apropierea satului Karpogor din regiunea Arhanghelsk. Studiile care se fac în cele două puncte, începînd din 1964, și rezultatele lor îndreptătesc entuziasmul inițial al specialiștilor.

Dar să vedem despre ce este vorba? Pămîntul este un uriaș magnet. Cîmpul său magnetic dirijează o sumedenie de fenomene fizice care se desfășoară în apropierea planetei noastre. La rîndul său, starea polului magnetic depinde de puternicele fluxuri de plasmă care se desprind din Soare și se împrăștie în toate părțile. Ele sînt cunoscute sub numele de „vînturi solare” care gonesc cu viteze supersonice avînd mereu în față frontul unei unde de șoc ce presează cîmpul magnetic al Pămîntului. În cîmpul magnetic iau naștere o sumă de fenomene ciudate, unele deocamdată inexplicabile, invizibile sau foarte spectaculoase. Protonii și electronii din vînturile solare se ciocnesc cu moleculele de aer dînd naștere la radiații Roentgen pe care omul nu le poate percepe cu ochiul. Tot ei dau naștere însă și aurorelor polare, o privescîte clară și surprinzător de frumoasă. Dar mai e ceva. Paralel cu vînturile solare se stîrnesc și cumplite furtuni magnetice, iar în multe regiuni ale globului pămîntesc comunicațiile radio se intrerup, locatoarele încetează să mai funcționeze. De multe ori, în cursul acestor perturbări geomagnetice, în zonele situate la latitudini înalte televizoarele pot prinde emisiuni ale unor stații foarte îndepărtate, pe care în mod obișnuit nu le prind. Dacă omul ar ști cu precizie cît durează aceste perturbări și ar putea să le prevadă, ele ar avea o mare însemnătate practică pentru regiunile nordice. Dacă geofizicienii le-ar descifra pînă la capăt mecanismul, ei ar putea contribui la stabilirea unor legături constante cu avioanele și navele maritime. De aceea, specialiștii încearcă de multă vreme să înțeleagă natura acestor fenomene pentru ca într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat să le poată măcar prevedea.

La început se știa doar că sursa care

le generează se află undeva în preajma Pămîntului. De aceea specialiștii au început să monteze pe sateliți o aparatură specială, sperînd că ea îi va ajuta să afle mai multe despre aceste fenomene.

Mai tîrziu s-a aflat că particulele după care „alergau” fără prea mult spor rachetele și sateliții ar putea fi, de fapt, captate și în imediata vecinătate a Pămîntului. Intrînd în cîmpul magnetic al planetei, ele părăsesc Cosmosul printr-un original coridor aflat de-a lungul liniilor magnetice de forță ce duc pînă la Pămînt. Rămînea numai să fie montate într-un loc anume aparate sensibile pentru a se obține informațiile pe care specialiștii zadarnic încercaseră să le dobîndească din Cosmos.

Cu ajutorul unor aparate ridicate cu aerostate pînă la 40 de kilometri înălțime, geofizicienii sovietici și francezi au studiat pînă în prezent spectrul energetic și intensitatea fluxurilor de electroni intrate în această zonă, radiația Roentgen provocată, gradul de ionizare a aerului. Și pentru că măsurătorile s-au făcut în două puncte de pe meridianul magnetic, cercetătorii au putut separa fenomenele „locale” întâmplătoare de cele planetare și judeca mai bine natura proceselor care au loc în preajma Pămîntului.

În cursul experiențelor anterioare a fost observat un fenomen extrem de interesant. În anumite momente specialiștii au înregistrat un puternic flux de particule avînd energii aproape identice. În mod obișnuit, energia particulelor variază foarte mult, formînd un adevărat spectru. Deocamdată nu se știe cum iau naștere aceste fluxuri de electroni și ce forță accelerează particulele. S-ar putea ca răspunzător de apariția particulelor să fie cîmpul magnetic plasat de-a lungul liniilor de forță ale cîmpului magnetic terestru. Dar în acest caz cîmpul magnetic ar trebui să fie un fel de pompă care expulzează particulele cu sarcină din ionosferă. Drept consecință ar trebui atunci să dispară însăși ionosfera, însă acest lucru nu se întîmplă. De aceea, specialiștii nădăjduiesc că măsurătorile cîmpului electric făcute în momentul de față le vor îngădui să se apropie mai mult de soluția problemei.

PROIECTE

Mările de petrol de sub oceane

Atunci cînd un profan aude vorbindu-se de tehnicile petrolului folosite de la un timp încoace, în urma descoperirii de întinse pînze de aur negru în solul submarin, se gîndește mai totdeauna la prospectări. Dar ceea ce interesează acum în primul rînd este exploatarea. Principiul exploatării sub apă nu este, de altfel, foarte nou, o serie de tehnici au și fost puse la punct; lucrurile se complică însă atunci cînd zăcămintele sînt localizate nu în lagunele puțin adînci din zonele costiere, ci în largul mării sau oceanelor. Aici instalațiile trebuie să aibă o „viață” mult mai lungă, să fie sigure și să posede mobilitate și robustețe.

Una din tendințele tehnicii actuale este aceea a utilizării platformelor imobile care protejează bine aparatura de exploatare de efectele mării. Este ceea ce se petrece în Marea Nordului unde instalațiile, care se înmulțesc mereu, sînt de cele mai variate tipuri și ajung uneori pînă la 60 km de coastă. Între fundul mării — unde se află puțul — și platformă este montat tubul care străbate stratul de apă, de parcă ar fi vorba de o tranșă suplimentară de teren steril în cazul unui foraj terestru. Petrolul sau gazele ajung în rezervoarele de pe platformă prin acest tub. Una din cele mai perfecționate platforme

are înălțimea la suprafață de 165 m, iar în imersiune de 105 m, precum și o suprafață destinată instalațiilor de 37x61 m. Aceste insule artificiale, adevărați mastodonți ai tehnicii petroliere, rezolvă probleme extrem de complicate, între care și forajele „deviate”, prin care se realizează puțuri înclinate la 45,50 și chiar 65°. În felul acesta poate fi „punctată” o zonă foarte largă în profunzime, cu atît mai mult cu cît straturile productive pot fi găsite, uneori, la adîncimi de 2000—2500 m.

Atunci cînd specialiștii și-au pus problema platformelor semi-submersibile ei au abordat-o cu rigoarea fizicii fundamentale. Cîte picioare să aibă ele, trei, patru...? În ambele cazuri trebuia prevăzută o orientare în lupta împotriva hulei puternice. După multe studii, hidrodinamicienii și-au dat seama că un pentagon ar avea însușiri deosebite, puțînd înfrunta hula din toate direcțiile, în timp ce un hexagon sau heptagon ar fi sediul rezonanțelor la eforturile ritmate venînd sub anumite unghiuri. Platformele semi-submersibile sînt flotante și deci potrivite pentru marile adîncimi; picioarele lor sînt „încălțate” cu uriașe flotoare care se afundă suficient pentru a nu oscila la asaltul valurilor. Specialiștii cred în viitorul acestei formule combinate, însă, cu „ancorarea dinamică”. Platforma ar urma să fie traversată de doi abori verticali cu elice orientabile la capete, poziția necesară fiind păstrată de un cablu de oțel ce ar porni de la fund și ar trece printr-un puț central. Înclinația cablului și viteza cu care ea s-ar modifica ar fi transmise la un calculator electronic care ar determina orientarea ce tre-

Una dintre soluții: platforma cilindru, practic imobilă.

buie dată elicelor și forța lor în acțiune pentru ca nava să revină la punctul inițial.

O altă realizare spectaculoasă în domeniul forajului submarin va fi, se crede, platforma articulată. S-a constatat că asupra platformelor fixe hula dezvoltă prea multe eforturi. Noua platformă este ancorată de un „corp mort” în greutate de 800 tone care-i interzice deriva dar, deasupra acestei „baze”, se află o suspensie cu cardan care asigură libertatea de mișcare în două planuri perpendiculare, ceea ce aliază suplețea cu stabilitatea. În sfîrșit, o ultimă soluție propusă constă dintr-un cilindru cu o înălțime de 124 m — din care 100 imersați — și un diametru de 7 m, lărgindu-se la cap pînă la 10,50 m, pentru a putea primi instalațiile. Cilindrul este gol pe dinăuntru așa încît apa urcă în interior și este dotat cu flotoare imersate în partea superioară și cu lest în cea inferioară. Inerția ansamblului este astfel calculată, încît stabilitatea pe verticală nu este deranjată, platforma urmînd a fi practic imobilă.

Unele dintre aceste platforme destinate exploatării petrolului submarin se mai află în stare de proiect, altele sînt în curs de experimentare. După cum nu încapă îndoială, că aceste proiecte vor fi urmate de altele, de data aceasta vizînd realizarea unor rezervoare experimentale de fund, situate în vecinătatea platformei, precum și punerea la punct a unei instalații complexe. Va fi vorba de dispunerea pe fundul mării a unor conducte care, pornind de la rezervor la suprafață, vor expedia petrolul direct în tancurile navelor venite să acosteze la acest adevărat chei în plină mare.

se știe, cu moluște cefalopode care populează fundul mării. În căutarea lor, giganticele animale coboară uneori să-și vîneze hrana chiar din solul de pe fundul marin. Citeodată, însă, în loc de moluște vinează... cabluri, pe care le iau drept tentaculele unor cal-mari uriași.

În vara lui 1963, cercetătorii de la stația McMurdo din Australia au obținut date interesante despre posibilitățile de scufundare ale pinipedelor — foci, morse etc.. Ei au fixat pe trupul unei foci Wedell un aparat special care, în timpul scufundărilor a indicat adîncimea de 460 de metri. Acum urmează să se afle dacă foca Wedell coboară mai adînc decît alte pinipede sau între membrii acestei familii există și alți campioni necunoscuți. Dar experiențele cu foca Wedell au prilejuit și alte observații interesante. În august 1961 cercetătorii au urmărit timp de două zile un animal cu un colorit original și vizibil deosebit de „rubedeniile” sale. Curînd au aflat despre această focă ciudată că practică două feluri de scufundări: regulate și neregulate. În cursul scufundărilor regulate, care se repetă la intervale de două minute, animalul rămîne sub apă cam 10,5 minute. Scufundările neregulate au loc la intervale mai scurte și durează între două și treizeci și două de minute.

Iată și cîteva cifre despre durata maximă de ședere sub apă a unor mamifere care trăiesc în mare sau pe lîngă ape: vidra de ape dulci își reînnoiește rezervele de aer la 3—4 minute, vidra de mare la 8 minute, ornitorincul și ondatra la 10—12 minute, castorul, morsa, foca obișnuită, laman-tinul la 15—16 minute, foca Wedell la 32 minute, cașalotul la 90 minute etc.

În sfîrșit, experiențe făcute cu cîteva animale de uscat au arătat că șobolanul, de pildă, poate rămîne sub apă 3 minute și șase secunde, iar ciinele 4 minute și 25 de secunde. Este destul de mult, dar să ținem seama că animalele de experiență nu fac sub apă nici un efort, în timp ce foca Wedell, de pildă, poate parcurge în timpul scufundării sub gheață pînă la patru kilometri.

Un scufundător, dar nu cu cele mai bune rezultate

Poșta medicului

NELU-NELU — București: Ne bucură că sfaturile noastre v-au ajutat să renunțați pentru totdeauna la practicarea unui obicei care dăuna psihicului dv. Vă punem acum noi o întrebare: de ce nu vă căsătoriți, „leac” mult mai folositor decât... autosugestia pentru că înlătură toate temerile și inhibițiile care vă tulbură. 1) Cum nu prea credem în somnul „la comandă” după metoda doctorului Coué, care recomandă numărul pînă la o mie, zece mii sau o sută de mii, adică pînă și se face somn, vă sfătuim să luați o jumătate de Napoton sau Meprobramat înainte de culcare. 2) La vîrsta dv, sint necesare 7—8 ore de somn pe zi. 3) Desigur. 4) Nu vă faceți temeri neînțelepte; obiceiul respectiv nu lasă nici un fel de urmări fiziologice negative.

SOROCIAN ION — Com. Plapcea-Scornicești, jud. Olt: 1) Cum alte indicații de diagnostic în plus nu ne-ați trimis, presupunem unele tulburări de circulație periferică, pentru care vă recomandăm o cură de Tolazolin 3—4 cpr./zi. 2) În durerile reumatice, fenilbutazona (3 cpr./zi, apoi 1—2 drajeuri/zi ca doză de întreținere) suprimă durerile. 3) Este vorba, probabil, nu de o enterită, ci de o enterocolită. Utilizați după fiecare masă principală 1—2 drajeuri Trifermit (ori Festal sau Mezim), evitați alimentele celulozice (ceapă, fasole uscată, linte etc. etc.) 4) Ca ape minerale: Olănești, Borsec, Călimănești, Slănic-Moldova, Lipova, Sîngeorz.

VASILE ILIE — București: Ce vreți, în viață sînt unii care au „tupeu”, alții sînt „sfioși”. Sincer vorbind îi preferăm pe timizi. Timiditatea este o trăsătură psihică naturală și nu o boală. Deci leacul e acesta: faceți-vă curaj autosugestionindu-vă că... nu-i întotdeauna bine să fii timid.

F. G. — București: 1) Nici noi nu ne putem explica fenomenele de intoleranță la o gamă atît de variată de medicamente vasodilatatoare. Mai încercați Spasmocromona (2 drajeuri/zi la mesele principale) și Fosfobion (o fiolă/zi, cure de 30 zile cu pauză 2 săptămîni, apoi repetarea curei). În cazul cînd și aceste medicamente vor avea efecte secundare neplăcute, renunțați la orice medicație, puînd accentul doar pe un regim de viață și alimentar auster. 2) Din păcate, insuficiența coronariană impune moderație și în această latură a vieții din cauza vasoconstricției periferice ce se produce. Este bine să luați un Napoton sau Extraveral cu jumătate de oră înainte de momentul oportun. 3) Echilibrul greutateii corporale și o viață cumpătată sub toate raporturile (inclusiv cele sexuale) asigură longevitate suferințelor de insuficiență coronariană.

HORIA FLOREA — București: 1) Ar fi necesar un examen dermatologic competent, deoarece poate fi vorba și de o microză (o epidermofitie inguinală). Încercați să luați medicamentul fungistic Griseofulvin (2 cpr./zi) și, în cazul ameliorării, continuați tratamentul. Local, aplicați Locacorten de 2—3 ori (eventual sub pansament protector schimbat zilnic). Chiar după vindecare, continuați onctiunile încă 1—2 săptămîni. 2) Dacă nu apar fenomene de intoleranță, puteți continua „à la longue”. 3) În doze moderate, da.

VICTORIA POPA — București: Din păcate, herpesul genital este adeseori rezistent la tratamentele actuale (unguent cu tetraciclină, Synalar N.) și recidivant. Totuși merită să le încercați. De asemenea, împotriva pruritului aplicați următoarea loțiune: Rp. Aqua Goulardi 10 g, lanolină 10 g, oleum helianthi 10 g, vaselină 10 g, oxid de zinc 0,50, menthol 0,50 g, fenol 0,50 g, anestezină 2 g.

ION BUMBUR — Reșița: Peroxidul de zinc poate fi înlocuit cu oxid de zinc, care precis se găsește în orice farmacie. Încercați, de asemenea, aplicații cu Synalar N.

M. ION — Craiova: Sintem și noi de părere să continuați tratamentul asociat Moldamin + bismut timp de doi ani cel puțin, chiar după negativarea seroreacției B. W.

MERCAN DINU — București: 1) S-ar putea să nu fie nimic patologic (de pildă după ingestia unui pahar de ceai de tei, diureza devine apoasă) sau poate fi un semn de insuficiență renală. Consultați deci un urolog. 2) Nistagmusul (asa se numește această mobilitate a ochilor) poate avea mai multe cauze. Un consult oftalmologic va preciza diagnosticul.

ALAN STEEL — Galați: 1) Sterilitatea, ciclul menstrual neregulat, abundent și menoragic și chiar leucoreea (de fapt o hipersecție catarală) sînt consecințe ale retrodeviației uterine. Tratamentul poate fi conservator-medical: repaus la pat, punți cu gheață, antibiotice (după o prealabilă antibiogramă), vitamine, fizioterapie (ultrascurte și diatermie abdominală), balneoterapie (Sovata, Bazna, Ocna-Sibiului, Amara etc.), cultură fizică medicală (gimnastică medicală, masaj ginecologic) sau — în cazul retrodeviațiilor mobile — terapie conservatoare prin repunerea uterului și menținerea lui în poziție normală. Dacă tratamentul conservator nu dă rezultate, soluția chirurgicală (histeropexii sau ligamentopectii) se impune cu necesitate.

(Continuare în pag. 11-a)

Intr-o mină de sare, la o adîncime de 206 metri, a fost înființată în U.R.S.S. prima clinică de alergologie pentru tratamentul astmului bronșic.

Foto: B. Kristul (APN)

TERAPEUTICĂ

Sindromul lombosciatic

Lumbago, lombosciatica ori sciatica sînt noțiuni medicale intrate în limbajul curent, datorită mării frecvențe a acestor tulburări nervoase avînd ca simptom principal durerea. De fapt, fie că durerea cuprinde și traieculul nervului sciatic, fie că ea se limitează numai la nervii din regiunea șalelor (plexul lombar), fenomenele au în majoritatea cazurilor o origine comună, de unde și numele de sindrom lombo-sciatic ce li s-a dat.

Afecțiunea poate fi diagnosticată cu ușurință, datorită caracterului brusc, neașteptat cu care apare durerea după un efort deosebit, cum ar fi de exemplu ridicarea unei greutăți. Bolnavul simte o durere violentă, străpungătoare în regiunea șalelor, care îl imobilizează pe loc. Alteori, durerea este de o intensitate mai redusă și mai difuză, avînd caracterul unei greutăți în regiunea lombară, mai accentuată dimineața la trezire, micșorîndu-se prin mișcare și reapărînd către seară, mai ales după eforturi. Repausul în poziție orizontală calmează în general durerea, care reapare însă la cea mai mică mișcare. Adeseori, cînd durerea cuprinde și traieculul nervului sciatic, ea iradiază din regiunea fesei, urmînd fața posterioară externă a coapsei și gambei pînă la virful primelor două degete sau pînă în talpa piciorului.

Statul în picioare, în special ortostatismul prelungit, sporește durerile. De obicei poziția culcată ușurează durerea, dar și repausul prelungit poate exacerba durerile; de aceea mulți bolnavi nu pot dormi noaptea, făcînd eforturi pentru a găsi o poziție convenabilă. Statul culcat lateral, cu genunchii flectați, în „cocoș de pușcă”, este poziția cea mai comodă, care nu provoacă dureri.

Cauzele sindromului lombosciatic sînt foarte variate. În general se admite astăzi că această suferință durează își are în marea majoritate a cazurilor originea în leziunea discurilor intervertebrale din regiunea lombară sau lombo-sacrată, fie că este vorba de o hernie de disc, fie de un traumatism osos, calcifierea inelului fibros al discului sau altă modificare degenerativă (spondiloză etc., etc.). Unele lombosciatici se produc însă și prin afecțiuni extravertebrale, cum ar fi tulburări circulatorii locale, anomalii vasculare, dereglări hormonale (în special la femei) sau atitudini vicioase ale corpului care provoacă deviațiile coloanei vertebrale din regiunea lombară (scolioze dorsolombare).

Vîrsta, tulburări metabolice sau endocrine, infecții virale (zona zoster), fenomene meteorologice (umezeala, frigul) sînt factori favorizanți ai lombosciaticii.

În cazul unei crize de lombosciatică, pînă la venirea medicului, repausul absolut la pat în poziția cea mai comodă pentru bolnav este obligatoriu. Pentru

calmarea fenomenelor dureroase se vor administra antinevralgice în doze mari; aspirină 3—4 g/zi asociată cu piramidon, Fenacetină, antipirină sau Algocalmin (tablete și supozitoare). Concomitent se poate da fenilbutazonă (Irgapirin, Rheopirin, Alindor). O acțiune deosebit de eficace o exercită și hormonii corticoizi (Hidrocortizon, Prednison, Superprednol, Supercortizol) asociați cu ACTH sub formă de infiltrații paravertebrale.

Pentru decontracturarea masei musculare lombare se utilizează infiltrațiile paravertebrale cu novocaină sau xilină 0,5—1 la sută, concomitent cu administrarea pe gură sau prin injecții de substanțe care micșorează tonusul muscular crescut (Trecid, Paraflex, Oferol, Predniflex, Coltramyl, Apesan etc.). Ca medicație complementară, de un real folos, vitaminele din grupul B (B₁, B₆, B₁₂) se bucură și astăzi de o largă răspîndire, avînd mai ales un rol profilactic.

Concomitent cu perfecționarea medicației, fizioterapia și balneoterapia au importante efecte antiinflamatoare și antinevralgice. Aplicațiile de căldură locale (perne electrice, aplicări de parafină), curenții diadinamici, magnetodifluxul, diatermia, unde scurte, ultrasunetele, galvanonoterapia cu sâlicilat de sodiu sau iodură de potasiu, solux, băile de lumină, curenții faradici, radioterapia antiinflamatoare (în doze de 100—150 r/ședință) se adaugă vastului arsenal de mijloace de ameliorare a suferințelor lombosciatice.

Curele balneare completează efectele pozitive ale celorlalți factori de tămăduire a sindromului lombosciatic, recomandîndu-se în acest scop ape termale oligominerale (tip Băile Victoria), ape sărate concentrate (Sovata, Ocna Sibiului, Amara), ape sărate iodurate (Govora, Bazna), ape sulfuroase sărate (Călimănești, Govora), ape sulfuroase termale (Herculane) sau nămoluri (Amara, Techirghiol, Eforie Nord și Sud).

Atunci cînd durerile persistă în ortostatism, sînt indicate unele mijloace ortopedice, cum sînt imobilizarea regiunii în lombostat sau corset gipsat, repausul nocturn pe un pat tare, tracțiunile vertebrale sau cultura fizică medicală. În ultimă instanță, înlăturarea pe cale chirurgicală a leziunii vertebrale poate aduce vindecarea radicală a afecțiunii.

Medicus

MOZAIC MEDICAL

Electronica și neurochirurgia

La Clinica de boli nervoase și neurochirurgie de la Institutul medical din

esculap
esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap
esculap esculap esculap

Rostov (U.R.S.S.) se folosește metoda matematică de depistare a tumorilor creierului. Diagnosticul se stabilește cu ajutorul unei mașini electronice, în care „medicul cibernetic” imită gîndirea logică a medicului propriu-zis în stabilirea diagnosticului. Pînă în prezent la clinica respectivă, din 107 cazuri date spre rezolvare mașinii, în 104 s-au obținut rezultate precise. De cele 3 ori cînd nu s-a obținut un răspuns bun, cauza a fost obiectivă: lipsa de informații primare.

Atenție la rubeolă

Boală banală, fără gravitate la copii, rubeola poate fi fatală la femeile în cursul sarcinii. Aceasta datorită riscului care-l pîndește pe făt în cursul primelor patru luni în caz că mama a contractat boala. În luna întâi de sarcină proporția de malformații congenitale la făt este de 56—60%, în luna a doua de 100%, în luna a treia de 64—82%, în luna a patra de 50%, după 4 luni riscul scade la 10%.

Vaccinurile experimentate în prezent promit o excelentă protecție a fătului și de aceea fabricarea lor pe scară largă e așteptată cu interes.

Alergie la... molii

După mulți ani de cercetări s-a constatat că dintre toate fragmentele care intră în compoziția prafului din locuințe: microbi și mușcăturile, fibre vegetale, păr și pene de animale domestice, păr de om etc. adevărații responsabili pentru alergii la praful din casă este... molia. De aceea, acum se lucrează la un vaccin anti-molic.

Nu plămîinii, ci inima

Statistici mai vechi arătau că cel mai mare pericol pentru fumătorii înveterați sînt afecțiunile pulmonare și în primul rînd cancerul. Recent, Organizația mondială a sănătății a publicat o lucrare care dovedește că la fumători cauzele deceselor sînt în proporție tot mai mare bolile aterosclerotice și maladiile cardiace trombotice. Din 100 de decese la fumători, arată statistica, 50 se datoresc bolilor de inimă și numai 16 cancerului pulmonar. Pentru atingerea acestui risc este „suficient” consumul a 20 de țigări pe zi.

— Îmi permiteți să intru primul ? !

ANGLIA

Ziua „D”

Constitution-Hill este una din cele mai frumoase străzi din Londra. Făstuoasă, ca proza lui Tolstoi, ea se desfășoară începând de la Palatul Buckingham și se termină într-un punct al Hyde-Park-ului. Pe partea-i stângă se întinde un lung zid de cărămidă, având în vîrf niște uriași țepi metalici, îndărătul cărora se află grădina palatului. Pe partea dreaptă, spălînd cu valuri de gazon trotuarul, parcul inverzit suferă în tăcere. De cite secole dorește el să pășească peste **Constitution-Hill**, ca să cuprindă în brațele-i puternice grădina palatului — răsfățată și plăpîndă — dar se lovește invariabil de împotrivirea unor necruțători enucii: zidul de cărămidă și țepii uriași. Incit trandafirii rămîn, nevăzuți și inaccesibili, îndărătul zidului.

Dar și mai frumoasă e strada cînd deasupra Londrei coboară amurgul. În lungul zidului și al parcului se aprind felinare, nu electrice ci cu gaz. Căci **Constitution-Hill** e singura stradă din capitala Angliei care continuă să fie iluminată cu petrol. Ea amintește astfel englezilor de strălucita epocă victoriană care acum e de domeniul trecutului și la fel de ireală ca și felinarele cu gaz, mai cu seamă în serile cețoase, cînd Palatul Buckingham, Hyde-Park-ul și Arcul de triumf înălțat în cinstea ducelui de Wellington, învingătorul lui Napoleon, se cufundă în lumina lor gălbuie.

Nu de mult, totuși, autoritățile londoneze au hotărît să înlocuiască felinarele de pe **Constitution-Hill** cu becuri electrice; pe ambele părți ale străzii au fost instalați stîlpi înalți argintii, ultramoderni, încovoiați în vîrf ca niște gîturi de lebedă. Mai rămînea doar să fie montate abajururile și să se dea drumul curentului electric. Dar atît a trebuit. Ziarul „Times” a primit o avalanșă de scrisori de protest. Londonezii se ridicau hotărîți în apărarea felinarelor cu gaz de pe **Constitution-Hill**, singurele din capitală. Și le apărau cu atîta înverșunare de parcă ar fi avut de apărat pe front o ultimă poziție. Într-o anumită măsură așa și era. Căci nu era vorba numai de felinare, ci de ceva mult mai important. Poate de ultimele raze ale unui astru de mult apus, incit autoritățile au trebuit să cedeze.

Așadar, dacă treci acum pe **Constitution-Hill**, ai parte de un tablou straniu la prima vedere. Strada e luminată de felinare cu gaz, instalate pe niște stîlpi scurți negri. Iar alături de ei se înalță, încovoindu-și mîndre gîturile argintii, niște felinare electrice, care nu mai așteaptă însă acum nici abajururi, nici curent. Amintesc parcă de trupul zvult al tinerei Anna Boleyn, decapitată de nesățiosul și poligamul rege Henric VIII.

Felinarele cu petrol și lebedele de aluminiu s-au aliniat pe **Constitution-Hill** ca niște alergători din două echipe rivale antrenate într-o cursă de ștafetă. Echipa care reprezintă trecutul și-a întrecut însă adversarul. De altfel, **Constitution-Hill** e în general o stradă care stîrnește uimire. Se numește „Hill” cu alte cuvinte — colină, înălțime, deși e netedă ca-n palmă. Și „Constitution”, deși Anglia n-a avut și nu are nici acum o constituție scrisă. Pe asfaltul ei au avut loc de trei ori atentate împotriva reginei Victoria, dar împotriva oricărei rațiuni strada continuă să fie socotită un simbol al epocii victoriene. Cine ar putea însă dez-

lega aceste mistere? Nu întimplător și-a început istoricul francez Jules Michelet, care predă un curs de istorie a Angliei la „Collège de France”, prelegerile cu aceste cuvinte: „Anglia e o insulă. Și acum știți despre ea atît cît știu și eu”.

„Îmi amintesc de o conferință de presă care a avut loc la Monetăria regală în legătură cu apropiata trecere a Angliei la sistemul zecimal. Cu acest prilej, ziaristilor le-au fost prezentate noile monede de schimb. Care le-a fost însă uimirea cînd au văzut că de pe „vultur” — reversul penny-ului (a 12-a parte dintr-un șiling — N.R.) dispăruse chipul Britanniei. De trei sute de ani, și anume din timpul regelui Carol II, faimoasa lady cu coif și trident în mînă împodobe monedele engleze, simbolizînd parcă faptul că puternicii negustori britanici își croiseră drum pe uscat cu sabia și stăpîneau marea cu tridentul, asemenea mitologicului Neptun.

Din toate părțile au început deci să curgă întrebări: ce s-a întimplat cu

Zilnic, la ora 11.30, în fața palatului Buckingham are loc, în acordurile solemne ale fanfarei, schimbarea gîrzii

onorabila lady Britannia? De ce a fost trimisă la azil?

Căci Anglia și tradițiile sînt, se știe, puternice. Adepții noului sistem monetar și al noilor semne bancare au început imediat o campanie de discreditare a doamnei Britannia. Ei afirmă că această lady nu e demnă să reprezinte țara și se referă la un argument atît de important pentru englezi ca istoria. Or, iată ce spune istoria.

În timpul lui Cromwell, un funcționar pe nume Stuart, se pare regalist înfocat, a fugit din pricina persecuțiilor în Franța. Acolo, a trăit foarte bine la curtea lui Ludovic al XIV-lea, mai ales că „Regelui Soare” îi plăcea foarte mult fiica lui Stuart. Incit după ce în Anglia a fost restaurată monarhia și emigranții au început să se întoarcă în țară, el „a convins-o pe mama tinerei Stuart să-și lase fata la Paris”. Mamei în convenea acest lucru, dar a intervenit regina care, evident, nu era de acord, și domnișoara Stuart a fost expediată urgent în Insulele britanice.

Descurcarea față s-a acomodat repede la curtea regelui Carol II, suveranul ei de drept. Acesta, cum atestă cronicile, „văzînd-o într-o zi dormind în apartamentele d-nei Castlemaine a fost literalmente fermecat de ea” și farmecul a fost atît de puternic, incit regele a chemat numaidecît gravorul principal al curții, un anume Rettier din Anvers, și i-a ordonat să graveze pe monedele emise în regatul său figura domnișoarei Stuart. Cum patriotismul britanic nu-l interesa prea mult pe gravor, i-a fost indiferent pe cine imprima pe monedele engleze, cu atît mai mult cu cît, conform datelor furnizate de cronici, „era pur și simplu cu neputință să-ți imaginezi o femeie atît de proastă, dar în același timp atît de frumoasă ca miss Stuart”. Un model ideal și, atîta tot.

Dar modelul ideal s-a dovedit nerecunoscător. Deși regele Carol II îi eternizase chipul, iar apoi îi dăruise

generos multe asemenea „chipuri eterne”, domnișoara Stuart a fugit de la el la ducele de Richmond care, neavînd monetărie proprie, i-a oferit numele și mina lui, făcînd-o ducesă. Regele tuna și fulgera de gelozie. Totuși nu s-a putut hotărî să arunce monedele cu chipul nerecunoscătoarei doamne a inimii lui. Ar fi fost prea costisitor. Căci tezaurul, ruinat de singeroasa luptă dintre partizanii monarhiei și cei ai lui Cromwell, era la fel de gol ca fermecătorul căpșor al domnișoarei Stuart.

Picanta poveste a apariției Britanniei pe moneda engleză a fost dezgropată din arhivele prăfuite și lansată în lupta împotriva adepților vechiului penny, împreună cu argumente de ordin economic și considerații filozofice. Dar nici în secolul nostru, cînd căsătoriile nu se mai fac cu binecuvîntarea lui Dumnezeu ci cu ajutorul mașinilor electronice de calcul, care selecționează „perechile ideale”, nu lipsesc apărători ai femeilor frumoase. Făcînd apel tot la istorie, aceștia au încercat să arate că actuala lady Britannia nu are nimic comun cu flusturatica Stuart. Cea dintîi e înarmată cu un trident, pe cînd cea de a doua ținea în mînă o spadă. Această „reînarmare spirituală” s-a petrecut la o sută de ani după moartea ducesei de Richmond, cînd monarhii englezi încetaseră să-și mai rupă spadele din pricina favoritelor infidele și preferau șubredelor săgeți ale lui Amor puter-

REPUBLICA AFRICA-CENTRALĂ

Un elefant:
80 de dolari

În cameră domnește o temperatură plăcută. Ventilatorul biziie ușor. În picioare, lîngă fereastră, privesc valurile verzui-cenușii ale riului Oubangui care curge prin fața hotelului „Rock”. Hotelul se înalță impunător la marginea orașului Bangui, capitala Republicii Africa-Centrală. De cealaltă parte a riului se află Congo-Kinshasa. Oglinda imobilă a apei și masa verde a junglei par un tablou colorat plasat în cadrul ferestrei. Deodată, însă, tabloul se însuflețește: în stînga se ivește o pirogă scobită într-un trunchi de copac. La prova și la pupa ei visleș doi africani. O clipă mai tirziu, calmul peisaj african, cu tradiționala-i pirogă de pescari, e tulburat de corpul din plastic roșu al unui papuc zburător care remorchează doi tineri ce fac schi na-utic...

E un contrast care mi se pare simbolic: Africa patriarhală și aceea care se adaptează impetuos secolului XX.

Dar gîndurile îmi sînt întrerupte de o bătaie în ușă. Imediat două capete negre trec pragul. Unul dintre ele e viu: e un băiețel; celălalt e sculptat în abanos și seamănă mult cu cel dinții. Primul îmi oferă să-l cumpăr pe cel de al doilea la un preț mic. Dar bustul e foarte greu; abanosul e, se știe, una din cele mai grele esențe, incit trebuie să renunț la achiziție. Băiatul dispăre la fel de repede cum a venit.

Cînd cobor în hol văd la intrare o mulțime de tineri care vind arcuri, săgeți, pumnale din fildeș și fluturi uscați, în pliculețe de celofan. Îmi dau seama că vizitatorul meu e cel mai întreprinzător dintre căci în timp ce prietenii lui așteptau la ușă, el a intrat în hotel, a aflat numărul camerelor în care se aflau străinii sosiți în ziua respectivă și a încercat să-și plaseze marfa.

Intr-adevăr, a fost inspirat căci au venit mulți vizitatori străini. Cei mai mulți dintre ei au ambiția să stabilească recorduri de vînătoare. Din hol se poate vedea un grup de inși foarte gravi, cu o înfățișare sobră, care s-au adunat îndărătul peretelui de sticlă al barului. Intru și eu înăuntru și mă așez lîngă ei.

Un ins înalt, cu alură sportivă, arborînd o amabilitate forțată și un suris hollywoodian, stă plin de importanță pe un taburet cu spatele la teșghea. În jurul lui se așină „novicii”; industriașul belgian Raymond Permanțier urmează să se inapoieze în țară cu un superb trofeu — șase fildeși.

Fauna este una din cele mai importante resurse naturale ale Republicii Africa-Centrală. Jungla, savana, cursurile de apă și lacurile mișună de animale, păsări și pești, dintre care multe specii sînt pe cale de dispariție în alte țări africane. Guvernul incurajează safariurile, care aduc o apreciazabilă cantitate de valută. Pe de altă parte, însă, vînătoria e strict limitată. Un vînător nu are dreptul să doboare într-un sezon mai mult de trei elefanți.

La hotelul „Rock” poate fi consultat baremul care indică taxa pentru fiecare animal vînat. Astfel, pentru un elefant, ca și pentru un leu, trebuie plătiți 80 de dolari. Zebrele, antilopele și struții au un tarif mult mai mic...

DECADA MĂRTIȘORULUI

Mărțișorul pe care-l oferiți va face o mai mare plăcere însoțit de un colier cu strasuri, o broșă, o pereche de cercei, clipsuri sau orice altă frumoasă bijuterie.

PRACTICE — LA SERVICIU SAU PENTRU SPORT

fuste

Mare varietate de țesături, culori și modele (cu tighele, nasturi metalici, cu cordoane și cataramă moderne).

(3737)

COMBINATUL TEXTIL SIBIU

oferă prin magazinele de specialitate produsele întreprinderilor sale: Libertatea-Sibiu; Uzinele Tîrnava-Mediaș; Fabrica de confecții „Steaua Roșie”-Sibiu și Fabrica „Progresul”-Orlat, jud. Sibiu:

- Stofe fine din fire pieptănate în desene și culori variate;
- Confecții elegante din stofe de calitate superioară;
- Țesături de bumbac imprimare;
- Pături de lînă în diferite culori și sortimente.

Poșta medicului

(Urmare din pag. 8-a)

SARARU — Galați: Puteți să vă adresați oricărui specialist endocrinolog care consultă în cadrul Policlinicilor speciale din strada Negustori sau Calea Griviței.

I. ROATEȘ — București: 1) Excesul de izolare vă este dăunător din toate punctele de vedere. Diderot observa că „Omul e născut pentru a trăi în societate: dacă e silit să trăiască izolat, i se vor încâlci ideile, i se va înăspri caracterul, o sumedenie de impulsuri ridicole i se vor isca în inimă, gîndurile cele mai năstrușnice îi vor încolți în suflet ca spîmii pe un cîmp părăsit”. Nu vă recunoașteți? 2) Este vorba de o acrocianoză pe fondul unor degerături vechi. Faceți seara înainte de culcare băi calde (de picioare) și frecționați local o zi cu alcool camforat și o zi cu Rp. vit. A 300.000 u., Foliculină 10.000 u.i., Ichtiol 2 g., Lanolină și vaselină câte 10 g. Luați zilnic, 15 zile lunar: Tarosin 3 cpr./zi și vit. PP 3 cpr./zi.

VRIDIANA — Călărași: 1) Un aforism

francez spune că luna de miere este o scurtă perioadă de adaptare, iar căsătoria este tot o perioadă de adaptare, dar mult mai lungă. Se pare că așa este. 2) Culmile vocii feminine sînt și mai înalte. În secolul al XVIII-lea Mozart o admira pe Lucrezia Aginjari care lua pe „do” al octavei a patra (2018 oscilații pe secundă). Cîntăreața franceză Mado Robin (care a murit în 1960) lua pe „re” din octava a patra (2300 oscilații pe secundă).

SMERECINSCHI EUGEN — Sibiu: Un tratament propriu-zis nu există. Tranchilizantele sînt pe primul plan; folosiți Clordelazin în doze „filate” asociat cu analgezice obișnuite (Algocalmin etc.) sub supraveghere medicală. Serii repetate de vit. B₁ (inj.), Fosfobion și Stricnină vă pot fi de folos.

UN ELEV — Galați; **REX EDMOND** — Suceava: Exercițiile fizice care vă interesează le găsiți în lucrarea „Cultura fizică și sănătatea” de dr. I. Drăgan.

27 februarie martie 8

MARTISOARE · DISCURI · COLIERE · CIORAPI · CARTI · POSETE · BLUZE · PALARI · RUJ · PULOVERE · CEASURI ·

NU EZITATI, alegeți darul chiar acum, la magazinul cooperativei de consum

DECADA CADOURILOR PENTRU FEMEII

A. POPA — Cimpina: După atîta specialiști care l-au consultat pe fiul dv. ce am mai putea spune noi „pe nevăzute”? Sfatul nostru este să încercați internarea lui într-o clinică universitară de neurologie. Nu credem — în nici un caz — că cu perseverență boala sa nu poate fi vindecată.

LUCIAN — Sibiu: Ne bucură că sfaturile noastre primite în trecut la a-

ceastă rubrică v-au ajutat. 1) Impotriva tenului gras vă recomandăm: crema „Femina” de zi cu vitamina F sau crema „Vals” de zi și loțiunea de față „Lara” pentru seara. 2) Sînt fenomene care se vor reglementa pe parcurs. Evitați făinoasele, cartofii, fasolea, ciobele și supele, rîntășurile. Luați cărbune medicinal 3 x 2 cpr./zi în perioadele respective. Consultați un specialist dacă tulburările persistă.

— De ce ești așa mirat? N-ai mai auzit pînă acum despre economia de materiale?

— M-da... a oftat directorul. În fine, mă descurc eu într-un fel, am să mă uit ce cumpără alții.

În fața parfumeriei a coborît din mașină și a plonjat cu curaj în masa compactă a cumpărătorilor. S-a întors relativ repede, cu hainele mototolite, dar fericit.

— Am avut noroc, îl vesti el pe șofer, am pus mina pe două sticlețe de „Krasnaia Moskva”. Se spune că e un parfum grozav. Acum te rog să mă duci la o cofetărie. Poate că am să am noroc și de niște bomboane de ciocolată. Mi-ar plăcea o cutie mai frumoasă. Știi, azi mă duc la direcția regională, la Anna Grigorievna. Vai de mine, era cît pe-acî să uit de Nina Sergeevna și de Tanecika! Ce bomboane să le cumpăr?

— Nu știu, tovarășe director. Nu mă pricep.

— Păcat. Oprește! Uite o cofetărie. Și din nou, directorul se făcu nevăzută în masa compactă a cumpărătorilor...

Cînd se apropiară de clădirea trustului, directorul spuse șoferului:

— Cotește te rog după colț, acolo e un chioșc cu flori. E cazul să cumpăr un buchețel pentru adjuncta mea. Orișicît, e femeie. Ce crezi că i-ar plăcea? O creangă de mimoză?

— Depinde de gust. De fapt, nu prea

• umor •

U
r umor umor u
r umor umor umor u
umor umor umor umoi
ior umor umor umor u
umor umor umor umor
nor umor umor umor um
r umor umor umor umor
mor umor umor umor umc

acompanament de... ă-ă-ă... ghitare și castaniete.

— O descoperire fenomenală, rosti Holmes sarcastic. Spuneți-mi, doamnă Page, soțul dv. intenționa să vină zilele astea în Anglia?

— O, da! Îl așteptăm săptămîna asta.

— Perfect. Lăsați-mi telegrama și duceți-vă liniștită acasă. Cred că am înțeles. Am să vă dau un telefon.

După care Holmes a scos din raft un voluminos îndreptar al Flotei regale britanice și a început să-l răsfoiască.

— Aici e dezlegarea misterului, mi-a spus „FANDANGO”. Vasul a fost construit în 1885. Deplasament — 350 tone.

— Dar nu văd legătura...

— Ascultă ce-ți spun. Sir Chichige Page se află la bordul navei „Fandango”. Din cauza unei avarii, sir Page s-a lovit la cap. De altfel, rezultă și din telegramă.

— O, Holmes! Ești un geniu!

Buzele subțiri ale marelui detectiv s-au destins într-un zîmbet îngăduitor. În aceeași clipă însă soneria de la intrare a zbrîniit prelung.

— Deschide, Watson, mi-a cerut Holmes. Cred că e doamna Page, o fi primit vești proaste.

De data aceasta, însă, marele detec-

Ce nătărău am fost!

Despre cazul ăsta au circulat în oraș tot felul de zvonuri. Eu însă am să vă spun cum s-au petrecut lucrurile în realitate, că doar am fost martor, dacă nu chiar părtaș. Jur cu mina pe inimă!

Întreprinderea noastră de construcții primise comanda să construiască un lacto-bar. Nimic mai simplu. O clădire-tip, fără etaj și fără prea multe accesorii. Dar cineva a lansat zvonul că în clădire va funcționa de fapt un bufet, că unde s-a mai pomenit un lacto-bar fără cîrnăclori și băuturi spirtoase, că presupusul bufet va funcționa de la șapte dimineața și va vinde mahmurilor zeamă de varză acră și alte bazeconii de felul ăsta. Și uite că s-au găsit oameni care să dea crezare acestor zvonuri.

Într-o luni dis-de-dimineață vin pe șantier și constat că ceva nu-i în regulă. În incinta șantierului pătrunseseră niște indivizi necunoscuți. Vreo 10—12 bărbați somnoroși, nerași, duhnind a băutură.

— Ce-i cu voi aici? îi întreb mai de la distanță.

— Păi, am venit să vedem cînd se deschide bufetul.

— Ce bufet oameni buni, că aici o să fie un lacto-bar! O clădire-tip!

— Las' că știu noi, nu ne duci de nas! Mai bine ați construit mai repede, nu vezi că oamenii-s mahmuri și au chef să dea pe git o dușcă-două?

Mă uit mai bine la ei. Nu păreau că au de gînd să plece.

— Vedeți-vă de treabă, oameni buni, încerc eu să-i conving, că doar n-o să stați aici pînă la deschidere!

— Ba o să stăm, de ce nu? Timp avem berechet. Lucrăm în schimbul de după masă.

— Ați înnebunit? Nu vedeți că abia am turnat fundația? Să ziceți mersi dacă terminăm în trei luni.

— Lasă glumele, nene, zice unul cît ușa. Ne crezi proști? Decît să ne împui capul cu povești de-astea, mai bine ai pune mina pe mistrie!

Am simțit că mă-nfurii de-a binelea și mi-am aprins o țigară. Ce scandal s-a iscat!

— Ia te uită la el, strigau mahmurii; ce ești în pauza de prînz? Vrei să faci om înfărcat? Cîțiva din noi am venit cale de zece kilometri ca să ne alinăm sufletul cu o votcă, iar el face pe indiferentul și fumează!

Ce situație incurcată! Oamenii credeau că un lacto-bar se înalță cît ai bate din palme!

— Faceți pe grozavii, ce vă pasă? Ie-am strigat furios. Dacă nu vă convine, poftim! Construiți singuri ce vreți!

— Ideea nu-i rea, a făcut unul din ei. La treabă, băieți! Că altfel, murim de sete cu mototolul ăsta!

Ca la o comandă, intruși și-au scos paltoanele, și-au scuiptat în palme și s-au apropiat de stivele de cărămizi...

Vă mărturisesc cinștit că nici în filme n-am văzut una ca asta. Păi dacă aș fi avut la mine un cronometru aș fi înregistrat un nou record mondial! Pînă să-mi revin, pînă să iau o hotărîre, brigada improvizată a și înălțat zidurile.

— Opreți! am răcnit atunci. Muncii de pomană, că tot n-avem grînzi nici tablă pentru acoperiș și nici rame de ferestre! Veniți-vă în fire, oameni buni!

— Nu face nimic! Facem noi rost de toate. Nu ne trebuie un palat, ne mulțumim și cu ceva mai modest.

Apoi s-au repezit care la telefon, care la bază, care nu mai știu unde. Și ce credeți? După un sfert de oră a sosit un autocamion încărcat cu materiale, apoi un al doilea, cu mese și scaune, apoi un autobuz plin ochi cu zugrăvi. Nu-mi venea să cred ochilor. Și totuși treaba se apropia de sfîrșit. Unul puse parchetul și-l și frecă de zor, altul terminase cu ferestrele și atirna perdelele, un al treilea căra mesele și scaunele.

— Dacă vă spun că muncii de pomană..., am încercat din nou să-l conving. N-avem personal! Schema n-a fost dată la aprobare!

— Nu ne plictisi cu neroziile tale! s-a enervat atunci un vlăjgan. Avem noi grijă de schemă, iar personalul e pe drum!

Și într-adevăr, la poartă s-a oprit un autobuz din care au coborît ospătari, o casierită, o bucătăreasă și chiar o responsabilă, o persoană rotofeie și guralivă, singura care a încercat să opună rezistență.

— Da! mai lăsați-mă în pace, striga ea, nu mi-am făcut încă formele!

— Le-am făcut noi, tovarășico, n-avea grijă. Treaba dumitale e să asiguri o servire bună și îndeplinirea planului.

Și zicînd asta, vlăjganii mei au înhățat-o de brațe și au tirît-o în clădire.

Eram buimac. Am văzut ca prin vis un ins mustăcios care rostogolea un butoi cu varză acră și doi flăcăi care cărau lăzi cu sticle de bere. Într-un cuvînt, dragi tovarăși, la 7,30 punct, bufetul s-a deschis, iar vlăjganii mei s-au așezat la masă, au luat o gustare și au dat pe git un păhărel de votcă. Sobru, civilizat.

Apoi și-au aprins cite o țigară și s-au îndreptat spre ieșire.

— Ei salutare, să ne vedem cu bine! mi-a spus unul dintre ei. Iartă-ne că te părăsim așa de repede, dar mai trebuie să tragem un pui de somn!

Altul și-a dus mina la șapcă și mi-a făcut cu ochiul, dar s-au găsit și nesimții care mi-au dat cu tifla. Auzi neobrazare!

Eram cătrănit rău de tot. M-am așezat la o măsuță și mi-am prins capul în mîini. Ce nătărău am fost, doamne, ce nătărău! Eu, om cu experiență, să mă las păcălit de niște cheflii! Naiba mi-a dat ghes să le spun că trebuia construită o clădire-tip fără etaj? Dacă le spuneam că trebuie făcut un zgîrie-nori, îl construiau cît ai zice pește!

G. Gorin

În ajun de 8 Martie

În dimineața zilei de 7 martie directorul trustului a ieșit de acasă cu o oră mai devreme.

— Du-mă te rog la o parfumerie, a cerut el șoferului. De cîteva zile am fost atît de ocupat, incît n-am avut timp să le cumpăr nimic soției și fiicei mele. Aș vrea să le iau niște parfum. Ce mă sfătuiesti să aleg?

— Nu prea mă pricep la parfumuri.

— Oare cum se descurcă maică-ta în restul de 364 de zile?
Desen de V. Rozanțev

mă pricep.

— O ții într-una cu „nu mă pricep”! se enervă directorul și coborî din mașină trîntind portiera.

Cînd își reluă locul pe banchetă semăna cu un Moș Gerilă în plin marție, înconjurat de pachete, pachetele, flori, cutii cu bomboane. În fața trustului și le adună pe toate cu grijă și spuse șoferului:

— La prînz întîrzi la o ședință. Să vii să mă iei pe la cincî.

Șoferul făcu semn că a înțeles. Ah, dar, uitasem să vă spun că șoferul directorului era o femeie.

I. Zolotariov

Ultima aventură a lui Sherlock Holmes

Abia luasem micul dejun, Holmes și cu mine, în apartamentul din Baker Street al celebrului detectiv, și ne apringeam pipele, cînd, deodată, soneria de la intrare a zbrîniit prelung.

— Deschide, Watson, mi-a spus Holmes. Cred că e inspectorul Lestrade, de la Scotland Yard. S-o fi încurcat într-un caz mai dificil și vrea să-l ajut.

De data aceasta însă marele detectiv se înșelase. În pragul ușii se afla o lady elegantă, între două vîrste.

— Hm... Luați loc, doamnă, spuse Holmes, umplîndu-și pipa. Ați venit din Liverpool, nu-i așa?

— O, nu, sir! Locuiesc în Picadilly. N-aș fi îndrăznit să vă deranjez dacă...

— Dacă?

— O, mister Holmes! M-am adresat poliției, dar n-au putut să mă ajute!

— Evident! Continuați, vă rog!

— Soțul meu e sir Chichige Page, atașat al ambasadel engleze la Petersburg. Ieri am primit de la el o telegramă ciudată. N-am înțeles nimic, presimt însă că i s-a întîmplat ceva îngrozitor!

— Telegrama e la dv.?

— O, da, sir, poftim!

Holmes o citi în tăcere, apoi mi-o întinse mie!

— Citește-o, Watson, și spune-mi ce părere ai!

Telegrama spunea:
„PE FANDANGO VIRGULĂ DUPĂ PATRU BALADERO VIRGULĂ PATRUZECI ȘI CINCI GRADE VIRGULĂ PROIECTAT STINGA VIRGULĂ DURERE CAP INFERNAL”

— Ce zici? mă întrebă Holmes.

— Hm... Fandango e un cuvînt spaniol. De fapt, e un dans popular cu

tiv se înșelase. În pragul ușii era inspectorul Lestrade.

— Am venit la dv. în legătură cu furtul misterios al celebrului diamant albastru de la reședința președintelui republicii Limonaria.

— Hm... făcu Holmes. Nu credeți că ar fi trebuit să accorțați mai multă importanță cazului Page? Sper că „Fandango” a sosit cu bine?

— O, mister Holmes, ce legătură are „Fandango” cu cazul Page? Am fost la ambasadorul Rusiei în Anglia și am descifrat cu el telegrama primită de doamna Page. Ambasadorul mi-a explicat că mister Page nu se descurcă prea bine în limba rusă și că telegrama trebuie citită așa: „PE FONTANKA”) VIRGULĂ DUPĂ PATRU PAHĂRELE, VIRGULĂ TĂRIE PATRUZECI ȘI CINCI GRADE VIRGULĂ AM FOST PROIECTAT SPRE STINGA VIRGULĂ AM O DURERE DE CAP INFERNAL”. Între noi fie vorba, a continuat Lestrade, mister Page e un mare admirator al băuturilor rusești. Dar, cum vă spuneam, mister Holmes, am venit la dv. în legătură cu furtul misterios al diamantului albastru de la reședința președintelui...

— Să-l ia dracu pe președinte! a răcnit Holmes, zvîrlind pipa cît colo. Spune-le șefilor dumitale că cer să fiu pensionat începînd chiar de azi!

I. Matveev

*) Stradă din Petersburg